

Tirsdag den 3. december 2024 (D)

1

29. møde

Tirsdag den 3. december 2024 kl. 13.00

Dagsorden

1) 3. behandling af lovforslag nr. L 20:

Forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland. (Aktindsigt, kriminalprocessuelle tvangsindgreb, anonyme vidner, digital og forenklet digital forkyndelse og politiets anvendelse af agenter som led i efterforskningen af lovovertrædelser m.v.).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 22.10.2024. Betænkning 20.11.2024. 2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 21:

Forslag til lov om flagning.

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 22.10.2024. Betænkning 21.11.2024. 2. behandling 28.11.2024).

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 22 A:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om skifte af dødsboer og arveloven. (Revision af reglerne om Advokatsamfundets organer, udvidelse af adgangen til at opnå møderet for landsret, værgers betaling af sagsomkostninger og digital behandling af sager om skifte af dødsboer).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 22 B:

Forslag til lov om ændring af databeskyttelsesloven. (Ophævelse af krav om tilladelse fra Datatilsynet til visse behandlinger).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 22 C:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Forhøjelse af antallet af dommere).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed.

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 09.10.2024. 1. behandling 25.10.2024. Betænkning 21.11.2024. Ændringsforslag nr. 1 af 26.11.2024 uden for betænkningen af justitsministeren (Peter Hummelgaard). 2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 55:

Forslag til lov om offentlig auktion ved auktionsledere (auktionslederloven).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 09.10.2024. 1. behandling 25.10.2024. Betænkning 21.11.2024. 2. behandling 28.11.2024).

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordning om indførelse af en kulstofgrænsetilpasningsmekanisme.

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 25.10.2024. Betænkning 14.11.2024. 2. behandling 28.11.2024).

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 18:

Forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordning om reduktion af metanemissioner i energisektoren.

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 25.10.2024. Betænkning 14.11.2024. 2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om ændring af olieberedskabsloven. (Hjemmel til gebyrfinansiering af tilsyn og myndighedsopgaver efter olieberedskabsordningen og justering af bødeniveau for overtrædelse af lagringspligten m.v.).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 25.10.2024. Betænkning 14.11.2024. 2. behandling 28.11.2024).

11) 3. behandling af lovforslag nr. L 37:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Kommunal mulighed for etablering af nulemissionszoner i afgrænsede byområder, indførelse af absolut kumulation for overtrædelser af miljøzonerreguleringen m.v.).

Af miljøministeren (Magnus Heunicke).

(Fremsættelse 03.10.2024. 1. behandling 10.10.2024. Betænkning 20.11.2024. 2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

12) 3. behandling af lovforslag nr. L 39:

Forslag til lov om ændring af lov om kemikalier. (Opkrævning af gebyr for udstedelse af autorisationer efter EU-forordning om fluorholdige drivhusgasser, supplerende bestemmelser til EU-forordning om fluorholdige drivhusgasser, afgift pr. produkt i en godkendelse af en familie af biocidholdige produkter og digital indberetning af forbrug af bekæmpelsesmidler).

Af miljøministeren (Magnus Heunicke).

(Fremsættelse 03.10.2024. 1. behandling 10.10.2024. Betænkning 20.11.2024. 2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

13) 2. behandling af lovforslag nr. L 8:

Forslag til lov om udbygning af rute 11 mellem Korskro og Varde. Af transportministeren (Thomas Danielsen). (Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 24.10.2024. Betænkning 26.11.2024).

14) 2. behandling af lovforslag nr. L 10:

Forslag til lov om ophævelse af 76 love på Transportministeriets område. Af transportministeren (Thomas Danielsen). (Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 24.10.2024. Betænkning 26.11.2024).

15) 2. behandling af lovforslag nr. L 49:

Forslag til lov om Nimbi Gamelab – Danmarks Institut for Spiludvikling. Af kulturministeren (Christina Egelund, fg.). (Fremsættelse 03.10.2024. 1. behandling 07.11.2024. Betænkning 27.11.2024).

16) 2. behandling af lovforslag nr. L 5:

Forslag til lov for Grønland om oplysninger, der skal medsendes ved overførsel af midler. Af erhvervsministeren (Morten Bødskov). (Fremsættelse 01.10.2024. 1. behandling 08.10.2024. Betænkning 20.11.2024).

17) 2. behandling af lovforslag nr. L 62:

Forslag til lov om ændring af lov om en investeringsfond for Færøerne m.v. (Overdragelse af investeringsfonden til Færøerne). Af erhvervsministeren (Morten Bødskov). (Fremsættelse 23.10.2024. 1. behandling 19.11.2024. Betænkning 27.11.2024).

18) 2. behandling af lovforslag nr. L 36:

Forslag til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd og lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v. (Afskaffelse af ligestillingsredegørelser og forenkling af regler om kønssammensætningen i bestyrelser m.v.). Af ministeren for ligestilling (Magnus Heunicke). (Fremsættelse 03.10.2024. 1. behandling 22.10.2024. Betænkning 27.11.2024).

19) 1. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet. (Forbud mod udledning af vand fra røggasrensesystemer på skibe, forbud mod dumpning af optaget havbundsmateriale i vanddybder under 6 m og i nærmere afgrænsede områder, regulering af udledninger til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme, marin geoengineering m.v.). Af miljøministeren (Magnus Heunicke). (Fremsættelse 14.11.2024).

20) 1. behandling af lovforslag nr. L 33:

Forslag til lov om ændring af lov om klima. (Nye klimamål for 2045 og 2050). Af Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl. (Fremsættelse 02.10.2024).

21) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 6:

Forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af den økonomiske afrapportering og planlægning til også at omfatte trivsel, miljøpåvirkning og natur. Af Christina Olumeko (ALT) m.fl. (Fremsættelse 02.10.2024).

22) Forespørgsel nr. F 3:**Forespørgsel til finansministeren om velstand.**

Af Christina Olumeko (ALT) og Franciska Rosenkilde (ALT). (Anmeldelse 02.10.2024. Fremme 08.10.2024).

23) 1. behandling af lovforslag nr. L 26:

Forslag til lov om ændring af lov om markedsføring. (Indførelse af mærkningsordning for retoucherede reklamebilleder og reklamefilm). Af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) m.fl. (Fremsættelse 02.10.2024).

24) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 4:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre virksomheders ret til kompensation ved fremtidige epidemier. Af Mona Juul (KF) m.fl. (Fremsættelse 02.10.2024).

25) 1. behandling af lovforslag nr. L 107:

Forslag til lov om ændring af lov om buskørsel, lov om godskørsel og taxiloven. (Regelforenkling for vejtransportvirksomheder og forlængelse af tilladelser til sygetransport). Af transportministeren (Thomas Danielsen). (Fremsættelse 20.11.2024).

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden**Formanden (Søren Gade):**

Mødet er åbnet.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om klimaeffekter.

(Redegørelse nr. R 5).

Redegørelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Redegørelsen vil komme til forhandling torsdag den 12. december 2024.

Justitsministeren (Peter Hummelgaard) har meddelt mig, at han ønsker at tage følgende lovforslag forslag tilbage:

Forslag til lov om ændring af databeskyttelsesloven. (Ophævelse af krav om tilladelse fra Datatilsynet til visse behandlinger). (Lovforslag nr. L 22 B).

Ønsker nogen at optage dette lovforslag?

Da det ikke er tilfældet, er lovforslaget bortfaldet.

Dermed udgår dagsordenens punkt nr. 4 af dette møde.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 3. behandling af lovforslag nr. L 20:

Forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland. (Aktindsigt, kriminalprocessuelle tvangsindgreb, anonyme vidner, di-

gital og forenklet digital forkyndelse og politiets anvendelse af agenter som led i efterforskningen af lovovertrædelser m.v.).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).
(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 22.10.2024. Betænkning 20.11.2024. 2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 13:01

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:01

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 110 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG), Lars Boje Mathiesen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 21: Forslag til lov om flagning.

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).
(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 22.10.2024. Betænkning 21.11.2024. 2. behandling 28.11.2024).

Kl. 13:01

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:01

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 78 (S, V, DD, M, KF, DF, Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 31 (SF, LA, EL, RV og ALT), hverken for eller imod stemte 1 (Lars Boje Mathiesen (UFG)).

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 22 A:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om skifte af dødsboer og arveloven. (Revision af reglerne om Advokatsamfundets organer, udvidelse af adgangen til at opnå møderet for landsret, værgers betaling af sagsomkostninger og digital behandling af sager om skifte af dødsboer).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).
(2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 13:02

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:02

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 110 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG), Lars Boje Mathiesen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 22 B:

Forslag til lov om ændring af databeskyttelsesloven. (Ophævelse af krav om tilladelse fra Datatilsynet til visse behandlinger).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).
(2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 13:02

(Punktet er udgået af dagsordenen).

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 22 C:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Forhøjelse af antallet af dommere).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 13:02

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:03

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 109 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG), Lars Boje Mathiesen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed.

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 09.10.2024. 1. behandling 25.10.2024. Betænkning 21.11.2024. Ændringsforslag nr. 1 af 26.11.2024 uden for betænkningen af justitsministeren (Peter Hummelgaard). 2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 13:03

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:03

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 109 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG), Lars Boje Mathiesen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 55:

Forslag til lov om offentlig auktion ved auktionsledere (auktionslederloven).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).

(Fremsættelse 09.10.2024. 1. behandling 25.10.2024. Betænkning 21.11.2024. 2. behandling 28.11.2024).

Kl. 13:03

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:04

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 108 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG), Lars Boje Mathiesen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordning om indførelse af en kulstofgrænsetilpasningsmekanisme.

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard).

(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 25.10.2024. Betænkning 14.11.2024. 2. behandling 28.11.2024).

Kl. 13:04

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:04

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 104 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, ALT, Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 5 (DF og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 18:

Forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordning om reduktion af metanemissioner i energisektoren.

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard). (Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 25.10.2024. Betænkning 14.11.2024. 2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 13:05

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:05

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 104 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, ALT, Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 5 (DF og Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om ændring af olieberedskabsloven. (Hjemmel til gebyrfinansiering af tilsyn og myndighedsopgaver efter oliebe-

redskabsordningen og justering af bødeniveau for overtrædelse af lagringspligten m.v.).

Af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard). (Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 25.10.2024. Betænkning 14.11.2024. 2. behandling 28.11.2024).

Kl. 13:05

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:06

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 106 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 1 (Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 3. behandling af lovforslag nr. L 37:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Kommunal mulighed for etablering af nulemissionszoner i afgrænsede byområder, indførelse af absolut kumulation for overtrædelser af miljøzonereguleringen m.v.).

Af miljøministeren (Magnus Heunicke). (Fremsættelse 03.10.2024. 1. behandling 10.10.2024. Betænkning 20.11.2024. 2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 13:06

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:06

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse. Afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 80 (S, V, SF, M, EL, RV, ALT, Jon Stephensen (UFG) og 1 DD (ved en fejl)), imod stemte 28 (DD, LA, KF, DF, Lars Boje

Mathiesen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 3. behandling af lovforslag nr. L 39:

Forslag til lov om ændring af lov om kemikalier. (Opkrævning af gebyr for udstedelse af autorisationer efter EU-forordning om fluorholdige drivhusgasser, supplerende bestemmelser til EU-forordning om fluorholdige drivhusgasser, afgift pr. produkt i en godkendelse af en familie af biocidholdige produkter og digital indberetning af forbrug af bekæmpelsesmidler).

Af miljøministeren (Magnus Heunicke).

(Fremsættelse 03.10.2024. 1. behandling 10.10.2024. Betænkning 20.11.2024. 2. behandling 28.11.2024. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 13:07

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 13:07

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og afstemningen starter.

Afstemningen slutter.

For stemte 108 (S, V, DD, SF, LA, M, KF, EL, RV, DF, ALT, Jon Stephensen (UFG) og Mike Villa Fonseca (UFG)), imod stemte 1 (Lars Boje Mathiesen (UFG)), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Så er vi færdige med dagens afstemninger. De, der ikke har mere at foretage sig i salen, bedes forlade salen hurtigt, så vi kan fortsætte med dagens dagsorden.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 2. behandling af lovforslag nr. L 8:

Forslag til lov om udbygning af rute 11 mellem Korskro og Varde.

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 24.10.2024. Betænkning 26.11.2024).

Kl. 13:08

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:09

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Da jeg anser udfaldet for givet, betragter jeg ændringsforslag nr. 1 og 2, stillet af transportministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

De er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

14) 2. behandling af lovforslag nr. L 10:

Forslag til lov om ophævelse af 76 love på Transportministeriets område.

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 02.10.2024. 1. behandling 24.10.2024. Betænkning 26.11.2024).

Kl. 13:09

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:09

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Da jeg anser udfaldet for givet, betragter jeg ændringsforslag nr. 1 og 2, stillet af transportministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Kl. 13:10

Det er vedtaget.

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Da jeg anser udfaldet for givet, betragter jeg ændringsforslag nr. 1-3, stillet af erhvervsministeren og tiltrådt af udvalget, som vedtaget.

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

15) 2. behandling af lovforslag nr. L 49:

Forslag til lov om Nimbi Gamelab – Danmarks Institut for Spiludvikling.

Af kulturministeren (Christina Egelund, fg.).

(Fremsættelse 03.10.2024. 1. behandling 07.11.2024. Betænkning 27.11.2024).

Kl. 13:09

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 13:10

Det næste punkt på dagsordenen er:

17) 2. behandling af lovforslag nr. L 62:

Forslag til lov om ændring af lov om en investeringsfond for Færøerne m.v. (Overdragelse af investeringsfonden til Færøerne).

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 23.10.2024. 1. behandling 19.11.2024. Betænkning 27.11.2024).

Kl. 13:11

Afstemning

Formanden (Søren Gade):

Da jeg anser udfaldet for givet, betragter jeg ændringsforslag nr. 1-9, stillet af kulturministeren og tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af LA og Jeppe Søe (UFG)), som vedtaget.

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

16) 2. behandling af lovforslag nr. L 5:

Forslag til lov for Grønland om oplysninger, der skal medsendes ved overførsel af midler.

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 01.10.2024. 1. behandling 08.10.2024. Betænkning 20.11.2024).

Kl. 13:10

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Det næste punkt på dagsordenen er:

18) 2. behandling af lovforslag nr. L 36:

Forslag til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd og lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v. (Afskaffelse af ligestillingsredegørelser og forenkling af regler om kønssammensætningen i bestyrelser m.v.).

Af ministeren for ligestilling (Magnus Heunicke).

(Fremsættelse 03.10.2024. 1. behandling 22.10.2024. Betænkning 27.11.2024).

Kl. 13:11

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

19) 1. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet. (Forbud mod udledning af vand fra røggasrensesystemer på skibe, forbud mod dumpning af optaget havbundsmateriale i vanddybder under 6 m og i nærmere afgrænsede områder, regulering af udledninger til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme, marin geoengineering m.v.).

Af miljøministeren (Magnus Heunicke).

(Fremsættelse 14.11.2024).

Kl. 13:12

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører, jeg byder velkommen til, er hr. Thomas Monberg fra Socialdemokratiet.

Kl. 13:12

(Ordfører)

Thomas Monberg (S):

Tak, formand. Kære formand, og kære kollegaer. Som miljøordfører for Socialdemokratiet har jeg i dag den ære at præsentere dette lovforslag om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet. Det er et rigtig vigtigt lovforslag, som tager bl.a. udgangspunkt i den politiske aftale, der blev indgået mellem regeringen, SF, Liberal Alliance, Danmarksdemokraterne, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet.

Lovforslaget markerer et væsentligt skridt i indsatsen for et renere og mere bæredygtigt miljø i havet. Med lovforslaget forbyder vi fra den 1. juli 2025 udledning af scrubbevand fra skibe ud til 22 km fra de danske kyster. Dette forbud har en afgørende betydning for vores havmiljø i fremtiden. Scrubbevand, der i dag anvendes til at rense røgen fra tung bunkerolie, indeholder høje niveauer af miljøfarlige stoffer som bly, cadmium, antracen og benzapyren. Disse stoffer ophobes i havbunden, optages i fødekæderne, risikerer i sidste ende at ende i de fisk, som vi spiser.

Forbuddet mod scrubbevand er baseret på solid viden og data, som viser, at scrubbevand er en betydelig kilde til miljøfarlige stoffer i havmiljøet. Med denne lov kan vi reducere udledningen af nikkel til havmiljøet med op til 20 pct. og antracen med 7 pct. Det er ikke blot en teknisk forbedring, men et konkret bidrag til at beskytte havets økosystemer og vores egen fødekæde.

Samtidig med dette nationale forbud har aftalepartierne forpligtet sig til at arbejde for lignende reguleringer i Østersøen og Nordsøen gennem de regionale havkonventioner, HELCOM og OSPAR, samt FN's søfartsorganisation IMO. Dette understreger Danmarks rolle som en frontløber i kampen for et renere havmiljø.

Med lovforslaget pålægger vi skibene at omstille til mere miljøvenlige løsninger, enten ved brug af lavsvovlsbrændstoffer eller scrubber med nul udledning. Det sikrer, at restprodukter fra lukkede scrubber fremover afleveres i havnenes modtagefaciliteter og dermed ikke længere ender i vores hav.

Vi forbyder ikke kun scrubbevand med dette lovforslag. Et andet vigtigt element er strammere regler for klapping. Klapping er, når

man graver havbundsmateriale op og bagefter dumper det et andet sted på havbunden. Med forslaget her vil vi forbyde klapping på vand med en dybde på under 6 m. Det gør vi for at passe bedre på vores sårbare havbund og give bedre livsbetingelser til planter og dyr, der lever på de dybder og er afhængige af sollys.

Med denne lovgivning tager vi endnu et vigtigt skridt i arbejdet for at beskytte vores havmiljø og sikre en bæredygtig fremtid for de generationer, der kommer efter os. Jeg vil derfor opfordre alle Folketingets medlemmer til at bakke op om lovforslaget, for i dag skal være en god dag for vores havmiljø.

Skulle der være tvivl hos De Konservatives ordfører om forfatteren af denne tale, kan jeg afdække den tvivl, da jeg skriver alle mine taler selv. Tak for ordet.

Kl. 13:15

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Thomas Monberg fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til hr. Erling Bonnesen fra Venstre.

Kl. 13:15

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Vi skal passe rigtig godt på vores havmiljø, ja, vi skal passe bedre på vores havmiljø, og det er også bragt mere og mere i fokus, og jeg tror, at alle er helt enige i tilgangen til det, og det lovforslag, som vi nu skal behandle, tager også nogle skridt i den retning. Jeg er helt enig i den redegørelse, som den foregående ordfører har givet, så jeg skal ikke gentage det hele, men jeg har blot lige et par ekstra kommentarer til det.

Det er i forbindelse med røggasrensenvandet fra skibene for det første godt, at vi får sat gang i den her udvikling. Danmark er jo også en af verdens største søfartsnationer, og derfor kan vi også sige, at det er godt, at vi her kan være frontløbere og så få igangsat en proces, sådan at det ikke kun er noget, der kommer til at omfatte det danske havområde, men at det også kommer bredere ud, så det får en langt større effekt. Så er det i forbindelse med klappingen for det andet fint, at man får taget nogle tiltag. Men samtidig skal det jo også kunne lade sig gøre, at man stadig væk passer godt på de havneaktiviteter, der er i bred forstand. I forlængelse af de tekster, der ligger, foregår der så også nogle drøftelser blandt aftalepartierne om, hvordan vi kan få det her udmøntet. Ikke mindst er der også nogle udfordringer, f.eks. i forhold til Limfjorden, hvor der også er en række mindre havne, som vi skal have øje for. Men det er godt, at der her bliver taget nogle tiltag.

Så er der jo for det tredje også tiltag i forhold til de her platforme og offshore-CO₂-udledningerne, og endelig for det fjerde i forhold til dumping af forskellige ting.

Så alt i alt er det en række gode tiltag, som vi så også skal have for øje kommer til at passe godt ind i, at der er en række aktiviteter, som vi fortsat skal kere os om. Men vi bakker selvfølgelig hundrede procent op om det her fra Venstres side. Tak.

Kl. 13:18

Formanden (Søren Gade):

Der er ingen korte bemærkninger, og vi siger tak til hr. Erling Bonnesen fra Venstre. Jeg byder nu velkommen til hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 13:18

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det, formand. Det er jo et lovforslag, hvor vi lige blander fire ting sammen igen. Det er hurtigt, og det er nemt. Den første del af overskriften er der nogle, der er enige i, og den næste del af

overskriften er der andre, der er enige i, men vi skal alle sammen lige stemme for, for så kan vi om 3 år få at vide: Jamen I stemte jo for, så I må være enige i det hele.

Sådan er vi ikke i Danmarksdemokraterne. Vi kommer ikke til at være enige i det hele. Så det er sagt nu, hvis det kommer bag på nogen, at jeg så senere kunne finde på at sige, at f.eks. klapning under 6 m synes jeg er nødvendigt nogle steder. For den eneste sammenkobling, der er i det her, er, at det er noget, der foregår på vandet, og så tænker regeringen: Hvis det er blåt, kan vi samle det i ét lovforslag. Det er lidt noget, som jeg tidligere har sagt at vi skal passe på med herinde. Vi skal passe på herinde med at tænke, at vi har så travlt, at vi simpelt hen ikke orker at dele tingene op og så behandle dem ordentligt – en, to, tre, fire, som hr. Erling Bonnesen sagde. For det er fire forskellige ting, og ulempen er jo, at noget af det er rigtig godt. Det med røggas giver meget god mening. Det er for øvrigt også noget, vi allerede har skrevet ind i en aftale, så der er vi jo ligesom bundet alle sammen. Så er der noget, vi ikke har skrevet ind i en aftale, og der er vi jo så ligesom ikke helt bundet alle sammen, men det er alt sammen i det samme lovforslag her, og det er en uskik; det er simpelt hen en uskik.

Så fra Danmarksdemokraternes side kommer vi simpelt hen til at sige: Hold op, hvor vil vi gerne det med røggas. Der er nogle små detaljer, vi er uenige i, med nogle lukkede systemer osv., men vi skal jo ikke bare hælde det ud i havet, når vi har en teknisk løsning, der kan ordne det, så lad os gøre det. Med hensyn til klapning var hr. Erling Bonnesen jo inde på det, især i forhold til Limfjorden. Jeg er jo oppe fra området omkring Limfjorden, og jeg har en oplysning, som nok kan komme bag på nogle: Hvis ikke vi havde en sejlrende i Limfjorden, kunne man gå over langt de fleste steder. Dybere er det såmænd ikke. Hvis man har en ordentlig mandshøjde på 1,90 m, kan man faktisk nå over på den anden side. Du skal nok op på tær der, hvor det er dybest, og i sejlrenden skal du have rigtig lange ben, men over på den anden side kan du nå. Det vil sige, at vi har ikke noget over 6 m. Hvis ikke vi kan klappe dér, ender det med, at måden, man skal ud at fiske på, er, at jollen skal hives ud af sanddyngerne oppe på jorden, og så kan vi lige så godt sætte hjul og en elmotor på, og så har vi en elbil. Vi skal lade være med at gøre tingene tossede. Lad os nu tage tingene en ting ad gangen, finde nogle gode løsninger undervejs og så komme i mål for miljøet. Jeg ved ikke, hvorfor man har så travlt, i forhold til at det alt sammen skal tages sammen. Vi kunne tage dem fire gange i træk nu her. Så havde vi brugt 45 minutter pr. styk, og så ville vi alle sammen komme hjem til aftenkaffen alligevel.

I Danmarksdemokraterne ønsker vi, at vi opdeler det her, sådan at det, vi allerede har lavet aftaler om, bliver en del for sig, så vi ikke bliver bundet af noget nyt, og at så tager vi det andet hver for sig. Som udgangspunkt kommer Danmarksdemokraterne også til at stemme for lovforslaget, men med det lille forbehold, at hvis jeg synes, det bliver helt tudetosset undervejs frem til tredjebehandlingen, kan det være, jeg ændrer mening. Det er heldigvis fordelen ved at være folketingspolitikere: Det er først under tredjebehandlingen, der skal tages endelig stilling til det. I dag er vi positive. Vi skal have styr på røggasudledningerne, og det er det her et skridt på vejen til, så Danmarksdemokraterne er forholdsvis positive med det lille aber dabej – det ved jeg faktisk ikke hvordan man siger på dansk (*Formanden* (Søren Gade): tilføjelse); tilføjelse, det vidste jeg godt så – men så med den lille tilføjelse, at det er en uskik. Det er simpelt hen en uskik at samle ting, hvis eneste fællesnævner er, at det har noget med vand at gøre. Tak for ordet.

Kl. 13:21

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en enkelt kort bemærkning. Hr. Erling Bonnesen, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:21

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Sådan er det jo at være politiker; så skal man også kunne tage ansvaret for helheden. Og fuld respekt for de overvejelser, som ordføreren for Danmarksdemokraterne har. Men man kan jo forestille sig, at der kunne komme – hvis man skal følge ordførerens opfordring – enormt mange lovforslag ud af det her, hvis man skulle tage hvert farvand for sig og begynde at kigge på klapningsmuligheder dér. Der er også noget, der hedder at tage et ansvar for helheden. Så vi kan sige, at jeg jo kan konstatere, at Danmarksdemokraterne er med i aftalen. Jeg har bare lige behov for at vide, inden vi begynder at diskutere de andre ting i udvalget, om Danmarksdemokraterne har tænkt sig at stå fast på aftalen og stå ved aftalen og blive ved med at være i aftalen, når der skal stemmes til sidst.

Kl. 13:22

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:22

Kim Edberg Andersen (DD):

Danmarksdemokraterne står 100 pct. fast på alt det, der står i aftalen. Så når ordføreren for Venstre lige fortæller mig, hvad der står i aftalen om klapning med under 6 m, hvor Limfjorden åbenbart er inkluderet, som vi risikerer her, så står vi også bag ved det. Jeg vil bare gerne have, at ordføreren lige udpeger det for mig. Da jeg læste aftaleteksten, stod der om røggas, det gjorde der bestemt. Der er også en aftale, det er en anden aftale, om klapning på dybder under 6 m, hvor der er noget, der er friholdt, men det er en anden aftale.

Ja, vi skal tage ansvar for helheden, det skal vi, men man kan også lave tingene så uspecifikke, så det hele bliver, at alt, hvad der sker i Danmark i dag, stemmer vi ja eller nej til, for det er det, jeg egentlig opponerer imod. Noget af det kan man godt dele op, fordi det egentlig godt kunne fortjene også i detaljen at komme igennem Folketinget med en reel debat med Folketingets partier. Hr. Erling Bonnesen ved selv, at det ikke er ret lang tid siden, vi sad med noget herinde, hvor jeg tror der var 38 lovforslag, og hvor noget af det var forligsbelagte aftaler, mens noget andet ikke var. Det er en uskik, hr. Erling Bonnesen, og vi har tiden!

Kl. 13:23

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:23

Erling Bonnesen (V):

Jamen det er jo velkendt for de fleste, at vi sidder i aftalekredsen og prøver, om vi kan få det her til at gå i hak. Det er også det, der fremgår af aftalen vi skal. Hvad nu, hvis man når en situation, hvor man kan få nogle af de gode ting, vi sådan set gerne vil have, på plads bredt, men hvor der også er nogle ting, som man må sluge, som det nu hedder, fordi der skal indgås nogle kompromiser? Er ordføreren klar til at gå lidt på kompromis med sig selv for at prøve at få det her til at gå i hak?

Kl. 13:24

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:24

Kim Edberg Andersen (DD):

Det kommer an på, hvor meget man skal sluge. For hvis det, man skal sluge, når det hedder under 6 m, er, at hele Limfjorden skal laves til en naturnationalpark, hvor vi egentlig bare mangler at plante noget græs, der bliver højt nok til, at der kan gå bøfler frit rundt,

fordi sandet kommer til hobe sig op, så nej. Det, ordføreren siger heroppe, er, at nogle gange er verden ikke bare helt sort-hvid, og når vi sidder i et lokale, har vi nogle gange en tendens til ikke at få alle detaljerne med. Og i det her lovforslag er der jo meget stor forskel på, om et fragtskib skal rense sin røggas, eller om en lystbådehavn må have lov til at suge sandet fri fra sin sejlrende. Det er bare det, jeg siger, altså at nogle gange samler vi nogle ting, hvor fællesmængden er meget, meget lille, og det synes jeg den er her.

Kl. 13:25

Formanden (Søren Gade):

Så var der ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne. Jeg byder nu velkommen til fru Marianne Bigum fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:25

(Ordfører)

Marianne Bigum (SF):

Mange tak. Det her er et lovforslag, der, som den forrige ordfører også meget korrekt siger, egentlig omhandler rigtig mange ting. Det første, som det handler om, er et forbud mod udledning af vand fra røggasrensesystemer og det her med scrubbing. Hvad er scrubbing så? Helt grundlæggende har vi noget beskidt olie, noget bunkerolie, som de her skiber brænder af. Der har man jo fundet ud af, at det er en rigtig dårlig idé, at de her ting kommer op igennem skorstenene og ender i miljøet. Så har man besluttet sig for at rense det. Så tager man de her giftige stoffer ned i vandet. Det lyder rigtig godt, for så kommer det ikke ud igennem skorstenen, men til gengæld leder man så det her vand ud i havmiljøet, og så ender de her stoffer der.

Der er forskellige metoder, man kan bruge her. Der er åbne løsninger, hvor man netop hælder det her beskidte vand ned i havmiljøet, der er de lukkede, hvor man samler det sammen, og så kan man tage det ind på land og rense det, og så er der hybridløsningerne, som kan begge dele. Det, vi nu gør her, er, at vi udmønter en aftale, vi har lavet, om, at man fremover ikke skal have lov til at udlede det her i danske farvande. Så langt, så godt.

Jeg synes jo egentlig, det havde været bedst, hvis vi gik direkte videre til den lukkede løsning, så vi slet ikke udledte det, uanset om det var i danske farvande eller ej, og på den måde fik stimuleret den her omstilling af skibssektoren. I SF har vi sammen med Alternativet og Enhedslisten også ønsket, at det her forbud, vi beslutter i dag, kom hurtigere end i 2029 og blev rykket frem til 2027, sådan at vores lovgivning er i overensstemmelse med vandrammedirektivet.

Så har vi et forbud mod klapning. Og hvad er klapning så? Det lyder jo positivt. Hvem kan ikke lide, når folk klapper? Men det, det handler om her, er deponering af forurenede slam og bundmaterialer fra havet, når vi bygger. Det er blevet forurenede med alle mulige ting siden tidernes morgen. Så hiver vi det op, og så lægger vi det et andet sted i havmiljøet. På den måde hjælper vi sådan set ikke havmiljøet. Derfor er det også rigtig godt, at vi med det her går ind og arbejder for et forbud mod klapning i vanddybder under 6 meter, for vores havmiljø er virkelig presset.

Vi skal jo også finde ud af, hvad vi så gør i stedet for med det her. Der har SF jo igennem mange år virkelig taget den her dagsorden op, fordi der skal være alternativer til det. Hvad kan vi ellers gøre? Vi kan jo tage det på land. Vi kan genanvende det. Vi har behov for ressourcer. Vi skal behandle det på land, og det kan lade sig gøre. Det har vi ikke i høj grad nok stimuleret som et alternativ til de her situationer, simpelt hen fordi det har været for dyrt, men vi satser stadig væk på og arbejder stadig væk for, at det bliver en mulighed. For i det hele taget skal vi til at finde nye måder at gøre det på. Vi skal finde ud af, hvordan vi kan skabe et samfund, som i langt højere grad er mere miljøansvarligt i forhold til de ting, vi laver.

Så er der sådan nogle andre elementer i det her lovforslag, som jeg i mindre grad har styr på. Det handler om udledninger til havet

ved offshore CO₂-lagringsplatforme, marin geoengineering, beredskabsreglerne og dispergeringsmidler. Jeg tror ikke engang, jeg kan udtale det. Her kommer jeg simpelt hen til at bede om en teknisk gennemgang fra ministeriets side i forhold til at få en ordentlig snak om det her. For når jeg læser lovforslaget, kan jeg jo se, der er lagt rigtig mange tanker i det. Der melder sig rigtig mange spørgsmål fra min side, som jeg gerne vil have opklaret. Jeg kan også se, at der i høringsnotaterne i forhold til lige præcis de her punkter også er flere, som ligesom giver udtryk for, at der altså her er brug for en lidt grundigere diskussion af, hvad det er, man vil, hvad begrænsningerne er, og hvordan vi sørger for, at den sidder lige i skabet, som min ordførerkollega ville sige.

Så alt i alt ser vi positive ting i det her, og andre ting skal vi simpelt hen blive klogere på, og det ser jeg frem til at vi gør i en teknisk gennemgang, så vi kan tage ordentlig stilling til det samlede lovforslag.

Kl. 13:29

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en enkelt kort bemærkning. Hr. Erling Bonnesen, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:29

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Jeg har bare lige sådan et enkelt, skal vi sige, opklarende spørgsmål, for vi er jo sådan lidt sammen om den her aftale, så vi skal også sammen i mål med det her. Jeg er helt sikker på, at ordføreren er opmærksom på, at klapning godt kan være sådan et generelt begreb, men det er jo ikke bare det samme, om det nu er materialer, der er forurenede, som vi skal være særlig påpasselige med. Der kan også være andre steder, hvor det er noget, der bare sander til fra havets naturlige sand, som der ikke er nogen problemer i. Altså, man kan godt prøve at tage det med i sine overvejelser.

Så mit spørgsmål er, om ordføreren er klar til at tage det med ind i sine overvejelser, når vi ligesom skal tage stilling til de forskellige steder, f.eks. når vi nu skal kigge meget nøje på Limfjorden, og hvordan man stadig væk får aktiviteterne til at fungere, også fint nok, når man jo andre steder er i fuld gang med at prøve at udvikle metoder til at kunne håndtere det på land. Men der er også grænser for afstandene, man kan transportere materialet, for at det stadig væk kan hænge sammen økonomisk.

Kl. 13:29

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:30

Marianne Bigum (SF):

Jeg er altid klar til at sætte mig grundigere ind i tingene og have nogle gode snakke med mine ordførerkolleger.

Kl. 13:30

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren ønsker ikke sin anden korte bemærkning, og vi siger tak til fru Marianne Bigum fra Socialistisk Folkeparti og byder nu velkommen til fru Pernille Vermund fra Liberal Alliance.

Kl. 13:30

(Ordfører)

Pernille Vermund (LA):

Tak for det. Vi skal passe på vores havmiljø, og det seneste års billeder af iltsvind og døde havbunde har nok sat sig i de fleste af os. Det er jo også en af årsagerne til, at iltsvind og vores havmiljø fyldte enormt meget, da vi for nylig forhandlede grøn trepart og gudskelov også landede en god aftale om det. I dag førstebehandler

vi et lovforslag, som bl.a. udmønter to andre politiske aftaler, nemlig en aftale om scrubbevand og en aftale om vores store havplan, som vi lavede for halvandet år siden. I forhold til vores havplan og udmøntningen af den i det her forslag er der jo en udmøntning af det forbud, som også har været diskuteret af Danmarksdemokraterne, nemlig et forbud mod klappning på lavere dybder end 6 m.

Det har været diskuteret, hvad det er for typer af sand, man suger op, og om det altid er forurenede, og det er det jo af gode grunde ikke. Der er nogle steder, hvor havne stille og roligt sander til med almindeligt sand, og ja, så er der ofte i havne lidt mindre ren bund, end der er andre steder, fordi der er anden aktivitet i havnene, men det er ikke nødvendigvis forurenede sand, der bliver suget op og sendt ud til klappning. Til gengæld har det jo en betydning på de lave vanddybder, når vi har ålegræs og et liv, som i første omgang har lys og kan leve, og man så efterfølgende dumper sandet ned på bunden og tænker, at så kommer livet nok igen. Det gør det så ikke; det tager i hvert fald rigtig lang tid. Så jeg er rigtig glad for, at vi med havplanen fik et forbud mod klappning på 6 m. Jeg er også med på, at det så betyder ekstra omkostninger i nogle af de områder, hvor det er sværere at komme af med sandet, men lige i den her sammenhæng må vi jo bare sige, at naturen, som ikke kommer sig igen, bliver nødt til at få forrang, når vi diskuterer de her emner.

En anden aftale, som udmøntes med forslaget, er jo aftalen om scrubbevand, og der er jo i dag teknologi, som gør det muligt at opsamle det her scrubbevand i opbevaringstanke i stedet for at udlede det i havet. I Liberal Alliance tror vi på, at med den aftale, vi lavede, og også med det lovforslag, der ligger her, vil vi få flere skibe hen på en renere teknologi og forhåbentlig også hen på renere brændstoffer til gavn for havmiljøet. Det er jo det, der er formålet med det her, og det er jo altid en afvejning. Gør man noget, som bare begrænser vores erhvervsliv, eller gør man noget, som sætter gang i en udvikling af erhvervslivet mod nogle grønnere teknologier og bedre vilkår for vores natur? Og her tror vi virkelig på, at vi skubber på i forhold til en grøn udvikling.

Endelig indeholder lovforslaget regulering af udledninger til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme, regulering af marin geoengineering samt en masse administrative ændringer. Der vil jeg, som ordføreren fra SF, sige, at det ville være rart at få en teknisk gennemgang af det. Som jeg forstår lovforslaget, er noget af det administrative ændringer som en konsekvens af det, vi ændrer i loven her som en konsekvens af de to aftaler, vi har indgået. Men der er også noget af det, hvor jeg må indrømme at jeg heller ikke helt kan gennemskue, hvad det er, vi giver bemyndigelse til, så det vil være rigtig fint med en teknisk gennemgang af det.

Alt i alt ser vi i Liberal Alliance positivt på et lovforslag, som trækker i en mere grøn retning og en bedre retning for vores havmiljø og også en udvikling af vores industrier og erhvervsliv, som peger i en god retning. Tak for ordet.

Kl. 13:34

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Pernille Vermund fra Liberal Alliance. Jeg byder nu velkommen til hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne.

Kl. 13:34

(Ordfører)

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, formand. Lovforslaget, vi behandler i dag, er et vigtigt lovforslag. Det er et rigtig godt lovforslag, og det er også et lovforslag, som har mange elementer i sig. Det har alt i alt til formål at gavne det danske havmiljø på mange forskellige måder. Der bliver fremover et forbud mod at udlede såkaldt scrubbevand. Det lyder enkelt, men det er dansk, og det er det udtryk, man bruger. Det er røggasrensning fra skibe, og det er der et forbud mod at bruge

mindre end 22 km fra kysten. Herved undgår man, at der bliver udledt en masse tungmetaller og tjærestoffer i havmiljøet, som jo er rigtig skadelige stoffer, og da Danmark er en stor søfartsnation og vi har rigtig mange skibe, er det her noget, der også kommer til at have en stor betydning.

Der indføres også et forbud mod klappning, altså dumpning af opgravet bundmateriale, på havdybder under 6 m. Ud over det bliver der også indført et forbud på visse udvalgte områder, hvor det f.eks. ligger i nærheden af et naturgenopretningsprojekt eller et stenrev, eller hvad man kan komme i tanker om. Der er det ikke smart at lave klappning lige i nærheden. Der er en lille passus i forbindelse med det om Limfjorden, hvor der står, at der skal laves en politisk aftale om, hvordan man sikrer, at det stadig væk er muligt at komme af med klappmateriale dér, så man også dér, altså i visse områder, fortsat kan foretage klappning på havdybder under 6 m.

Ud over det er der et par andre elementer i lovforslaget. Bl.a. sidestiller man offshoreplatforme fremover. Det skal forstås på den måde, at da man lavede reguleringen af offshoreplatforme tilbage i 90'erne, tænkte man, at når man lavede den type af installationer ude på havet, så havde det noget med olieudvinding at gøre, men i mellemtiden har tingene udviklet sig rigtig meget. Der er f.eks. mange havvindmøller i dag, og der kommer også i fremtiden til at være platforme til CO₂-lagring. Der laver man nu en sidestilling af de offshoreplatforme.

Det sidste element er, ud over nogle forskellige administrative ændringer, et begreb, man ikke støder på så tit, og som jeg ikke kendte ret meget til, inden jeg begyndte at læse om det her lovforslag, nemlig noget, der hedder geoengineering. Det kommer man også til at regulere med det her lovforslag.

Det er alt i alt et fantastisk godt lovforslag, som Moderaterne selvfølgelig støtter. Tak for ordet.

Kl. 13:37

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne. Jeg byder nu velkommen til hr. Rasmus Jarlov fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:37

(Ordfører)

Rasmus Jarlov (KF):

Tak. Vi støtter også lovforslaget. Det gør vi, fordi vi ikke går ind for klappning. Vi går hverken ind for at klappe af politikere, som vedtager lovforslag, de ikke forstår, eller klappning i form af at ødelægge vores havmiljø, og derfor er vi glade for det her lovforslag. Vi går heller ikke ind for, at man skal have lov til at lede forurenede vand ud i vores hav, og vi synes generelt, at vi skal passe bedre på vores havmiljø.

Jeg har ikke som sådan forberedt nogen tale – jeg har også skrevet min tale selv, hr. Thomas Monberg – men jeg har lyttet til de gode taler, der har været, inden det blev min tur, og jeg bemærkede bl.a., at hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne sagde, at vi skal passe på, at det ikke bliver sådan, at man ikke kan grave en sejrende fri. Det er jeg også enig i, og hvis det skulle være tilfældet, synes vi selvfølgelig også, at vi skal have rettet op på det. Men vi vil hellere have, at vi passer lidt for godt på vores havmiljø, end at vi passer lidt for dårligt på det. Havmiljøet er virkelig presset. Det er en tragedie at se den tilstand, vores hav befinder sig i, og vi synes, at vi har ladet stå til i alt, alt for mange år, og derfor vil vi gerne støtte de tiltag, som kan medvirke til at skabe et lidt bedre havmiljø, selv om det desværre formentlig kommer til at tage rigtig lang tid, før vi kommer i mål med det.

Tak for ordet.

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Rasmus Jarlov fra Det Konservative Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Leila Stockmarr fra Enhedslisten.

(Ordfører)

Leila Stockmarr (EL):

Tak for det. Årtiers brug af havet som losseplads har ført til, at vi nu har ramt muren. De fleste steder er miljøet i vores kystområder og indre farvande simpelt hen i så dårlig tilstand, at vi ikke kan tillade mere forurening. Det gælder både forurening med næringsstoffer, kvælstof og fosfor og kemisk forurening.

EU's vandrammedirektiv, som trådte i kraft i år 2000, forpligter os til at bringe vandmiljøet i god tilstand i 2027, men efter 24 års politisk svigt af havet ser den opgave nu desværre næsten umulig ud. Der er brug for et paradigmeskifte i vores tilgang til det hav, som omgiver vores dejlige land. Vi skal nedbringe forureningen markant og genoprette naturen og miljøet. Det er fuldstændig afgørende for, at fiskene vender tilbage, og for, at vi trykt kan lade vores børn bade i havet, og for, at turister fortsat vil rejse til Danmark for opleve vores smukke kyster og vores vidunderlige hav.

Det her lovforslag tager nogle vigtige skridt i den rigtige retning. Som også andre har været inde på, forbyder lovforslaget nu udledning af vand fra røggasrensesystemer på skibe. Det har indtil nu været lovligt for store fragtskibe at sejle tværs gennem danske havområder på tung bunkerolie, der er et af verdens mest forurenende brændstoffer, hvis bare de lod være med at udlede den giftige røg direkte til luften, men i stedet nøjedes med at udlede den direkte til havet. Røggasvandet indeholder kræftfremkaldende tærestoffer og giftige tungmetaller, der hober sig op i naturen og i fødekæder og kan i sidste ende via fisk og skaldyr havne på middagsbordet hos danskerne.

Det er vi glade for at vi nu får sat en slutdato for den 1. juli 2025, når det gælder skibene med åbne systemer. Vi mener dog i Enhedslisten, at slutdatoen også burde være tidligere for skibe med lukkede systemer, i stedet for at de får hele 4 år til at omstille sig, når alternativet ligger lige for: at skifte til et renere brændstof.

Lovforslaget forbyder også dumpning af slam og andet opravet materiale på havdybder under 6 m, noget, som andre også har været inde på går under det mere uskyldigt klingende udtryk klappning. De lavvandede farvande er mange steder forvandlet til stendøde ørkner under vandet, men de har potentiale til høj biodiversitet med ålegræssange, som er vigtige levesteder for bunddyr og fiskeyngel. Det er derfor et vigtigt første skridt, at vi nu får stoppet dumpning her. I Enhedslisten mener vi også, at meget større havområder skal beskyttes mod klappning og vi skal blive meget bedre til at bringe det opravet materiale på land og nyttiggøre det.

Vi står foran en enorm opgave med at få livet tilbage i vores farvande, og dette lovforslag tager nogle skridt i den rigtige retning, og derfor bakker Enhedslisten op om forslaget.

Kl. 13:41

Formanden (Søren Gade):

Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Leila Stockmarr fra Enhedslisten. Jeg byder nu velkommen til fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:42

(Ordfører)

Mette Thiesen (DF):

Tusind tak. Jeg tror, vi alle sammen har en eller anden barndoms-erindring om at bade i vandet, om at få hovedet ned under vandet

Kl. 13:38

og smage saltet, om at ligge i det måske kolde sand – for mit vedkommende var det altid om eftermiddagen og om aftenen, mine forældre tog på stranden, så vi i hvert fald undgik nogle af solens stråler. Men jeg tror, vi alle sammen har de her erindringer, og det er jo også noget af det, som vi rigtig gerne vil give videre til vores egne børn: at man kan opleve de danske kyster og de danske strande, at kunne bade, at kunne ligge på stranden, at kunne nyde den helt særlige del af vores kulturarv, som havmiljøet jo er. Man kan tage ud at fiske; det var jeg selv med min far, og han minder mig stadig om, at jeg af en eller anden grund var ualmindelig god til at rense sild, og det er sådan en ting, der har stået meget levende for ham.

Det er derfor, det er så ekstremt vigtigt, at vi passer på vores havmiljø, for det er en del af vores kulturarv. Det er noget af det, vi skal kunne give videre til de kommende generationer. Derfor synes jeg også, det er nogle rigtig vigtige tiltag, som er i det her lovforslag. Jeg skal lige minde om, at der har sneget sig en lille fejl ind, for Dansk Folkeparti er faktisk med i havplanen, så det er lige blevet glemt.

Vi har også nogle spørgsmål til det her lovforslag, og jeg synes, at det, SF's ordfører sagde, lyder rigtig fornuftigt: Lad os få en teknisk gennemgang, hvor vi kan stille de her spørgsmål, som er dukket op. For det er et komplekst lovforslag. Men som udgangspunkt, tror jeg sådan set at vi alle sammen er enige om, at for at sikre vores havmiljø er vi også nødt til at stoppe farlige udledninger. Jeg var selv forbi Cheminova i sommerferien, og det sjove ved det var, at det nærmest var, som om skyerne trak sammen; det var dårligt vejr den dag, selv om det var midt i sommerferien. Det ledte tanken hen på, at vi i mange, mange år har udledt alt, alt for meget i vores havmiljø, der gør, at det faktisk er så ekstremt presset. Og det er både fra virksomheder, fra kommuner og fra alle mulige forskellige steder, at man har udledt for meget. Det gør altså, at noget af den vigtigste kulturarv, vi faktisk har i Danmark, nemlig vores havmiljø, er ved at gå til. Det skal vi tage meget alvorligt, og det er jeg også rigtig glad for at vi alle sammen faktisk gør herinde i Folketinget.

Jeg vil glæde mig til den tekniske gennemgang, og jeg vil også glæde mig til at få afklaret nogle af de ting, som jeg har spørgsmål til. Jeg synes også, der kom en rigtig god pointe fra hr. Kim Edberg Andersen fra Danmarksdemokraterne i forhold til det her med sejlrender osv., som der også blev nævnt tidligere. Så det vil jeg glæde mig til, og så vil jeg glæde mig over, at vi bredt i Folketinget gerne vil redde vores havmiljø. Det er vigtigt.

Kl. 13:44

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Katrine Robsøe, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:45

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tusind tak for det. Egentlig synes jeg, at der er noget næsten komisk over den del af det her lovforslag, der handler om det her scrubbervand. Jeg synes, det er en lille smule vildt, at vi indtil nu bare har accepteret, at det, vi ikke ville frigive ud i luften, har vi proppet i noget vand, og så har vi sendt det ud i vores hav. Det er da egentlig ret vildt, at vi indtil nu bare har tænkt, at det lyder som en god idé at gøre det; og det taler måske meget godt ind i, hvorfor det er, vi står i den situation for vores havmiljø, som vi gør i dag.

Jeg er derfor også rigtig glad for, at vi nu rent faktisk tager et skridt på det her område, og at vi ikke bare sørger for, at de partikler, vi ikke ønsker skal komme ud i luften, bliver gemt væk og proppet ned i havet, men at vi derimod siger, at det skal vi have sat en stopper for, for selvfølgelig forsvinder det her jo ikke bare, når det kommer ned i havet. Det har rent faktisk enormt langsigtede

konsekvenser for det havmiljø, som vi alle sammen herinde jo går så meget op i.

Samtidig med scrubbevandet får vi her sat ind over for klapning. Det er også på høje tid at få sikret, at man ikke bare klapper, når man er på under 6 m. Jeg glæder mig rigtig meget til, at vi i endnu højere grad rent faktisk får gjort noget på det her område. Jeg tror, at min formand, hr. Martin Lidegaard, tit har brugt vendingen: Hvad ville fisken sige? Og jeg tror, at fisken ville være ret glad for det her lovforslag, fordi havmiljøet rent faktisk kommer til at få det bedre. Det her kommer på ingen måde til at bringe os i mål, men det bliver fine og gode skridt i den rigtige retning, og derfor støtter Radikale Venstre naturligvis også op om det.

Kl. 13:46

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Katrine Robsøe fra Radikale Venstre, og jeg byder nu velkommen til hr. Torsten Gejl fra Alternativet.

Kl. 13:47

(Ordfører)

Torsten Gejl (ALT):

Tak, formand. Alternativet støtter det her firkløver af gode forslag fra miljøministeren. Det første handler om bemyndigelse til ministeren til at fastsætte regler om forbud mod udledning af vand fra røggasrensesystemer, og jeg synes, det egentlig er så vældig, vældig godt beskrevet af Radikale, hvorfor det er på tide. Så det støtter vi.

Det andet er forbud mod dumping af optaget havbundsmateriale i vanddybder under 6 m og i nærmere afgrænsede områder. Det synes vi måske er det allervigtigste – eller i hvert fald blandt det vigtigste. Vi har jo haft nogle kæmpe problemer med klapning af sedimenter, forurenede sedimenter, fra Lynetteholm i Køge Bugt, og det var faktisk meningen, at den forurenede havneslam fra udvidelsen af Aarhus havn skulle dumpes ud for Fløjstrup, et meget, meget smukt kystområde ved Norsminde osv. osv.

Det er supergodt. Vi går selvfølgelig ind for et totalt forbud mod dumpning af forurenede sediment. Men at man her sørger for, at det skal ud over 6 m, er en rigtig god idé. Der er desværre ikke særlig meget ålegræs tilbage under 6 m, hvis der stort set er noget. Så derfor siger vi: Jo dybere, jo længere fra kysten og jo mere nøjsomt, man finder de områder, hvor man desværre stadig væk dumper, jo bedre.

Det tredje er regulering af udledninger til havet fra offshore CO₂-lagringsplatforme, og det gøres ved at udvide den eksterne beredskabsplan på havet til at gælde alle platforme, herunder også CO₂-lagringsplatforme. Det synes vi også er fornuftigt.

Sluttelig indeholder lovforslaget regulering af marin geoengineering. Marin geoengineering er ikke omfattet af nugældende lovgivning og kan ikke reguleres i medfør af nugældende lovgivning. Med det her forslag foreslås det således, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om marin geoengineering, og det støtter vi også, formand. Så vi støtter det hele.

Kl. 13:49

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Torsten Gejl fra Alternativet. Det afsluttede ordførerrækken, og derfor byder jeg nu velkommen til miljøministeren.

Kl. 13:49

(Ordfører)

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Tak for det, formand. Det er rigtigt, at det her lovforslag er en samling af forskellige elementer, men tilsammen afspejler de jo det

styrkede fokus, som regeringen og Folketingets partier har, på det kæmpe problem, vi har i vores havmiljø. Der er virkelig også behov for, at vi har det fokus, og det her er altså et lovforslag, som dels udmønter nogle aftaler, dels tager fat på nogle andre af de problemstillinger, der er, hvor vi får stoppet den negative spiral og får indført nogle hårdere krav.

Det er virkelig for alles vedkommende på tide, og derfor er jeg meget, meget glad for at have hørt partiernes udtalelser her i dag. Jeg er stensikker på, at havmiljøet, ud over hvad partiernes holdninger til det er, også er noget, den danske befolkning kigger på med meget, meget stor og begrundet bekymring, ligesom eksperter jo gør, og eksperterne har jo advaret om det i årtier, desværre for døve øren, må man jo konstatere. Vi er i gang med at få ryddet op i det, og det her lovforslag har nogle markante elementer i sig.

To vigtige politiske aftaler bliver her udmøntet. Konkret gennemfører lovforslaget den politiske aftale om forbud mod udledning af det her scrubbevand fra skibe og også den del af havplanen fra sidste år, der handler om at forbyde klapning i områder, hvor vanddybden er under 6 m. Så er det rigtigt, at der også er en række andre områder såsom marin geoengineering og udledninger fra offshoreplatforme, og reglerne har også til formål at sikre en bedre beskyttelse af havmiljøet her.

Der er i alt fire hovedelementer, og nogle af dem er, som det er blevet nævnt her i dag, udmøntninger af politiske aftaler, men der er også af flere partier efterspurgt en teknisk gennemgang af de andre elementer, og det vil vi meget, meget gerne arrangereovre i Miljø- og Ligestillingsministeriet. Så det kan jeg tilkendegive at vi vil invitere til. Jeg erkender også, at der også er tekniske elementer i det her lovforslag, men skræller man alt det væk, er det et lovforslag, som går i den helt rigtige og tiltrængte retning, når det handler om vores havmiljø.

Først er det en fastsættelse af de lovgivningsmæssige rammer for forbud mod udledninger af scrubbevand eller røggasrensevand, som vel vil være det danske ord for det, i danske territorialfarvande. Det havde vi aftalt i en bred, bred aftale i Folketinget. Det er sådan, at skibe i dag kan bruge det, der kaldes åbne scrubbere, for at rense brændstof eller tung olie for svovl ved at vaske røgen og herefter udlede vaskevandet direkte til havet. Det er det vand, man så kalder scrubbevand. Der findes også lukkede scrubbere, hvorfra der kan udledes en mindre koncentreret mængde af scrubbevand, hvis det ikke opsamles om bord.

Vi ved, at det her scrubbevand er en væsentlig kilde til udledningen af tungmetaller og tjærestoffer. Det ophobes på havbunden, og det kommer ind i havets fødekæder, hvor det forårsager skadelige effekter i havmiljøet, og det er sådan, at når de stoffer først er kommet ind i havmiljøet, nedbrydes de enten meget, meget langsomt eller slet ikke, og der kan man sige, at de så bl.a. også ender inde i fiskene, vi spiser.

Ifølge The International Council on Clean Transportation udledes der 68 mio. t scrubbevand indeholdende tungmetaller og tjærestoffer inden for de 22 km fra kysten i Danmark. Det gør faktisk Danmark til det land i verden, hvor der udledes den sjette største mængde. Udledningen af scrubbevand har jo hidtil medvirket til, at der er for høje niveauer af en række tungmetaller og tjærestoffer i vores hav – det gælder bly, cadmium, antracen og benzapyren – og det her kommende forbud vil jo så bidrage til at forbedre tilstanden i vores nødlidende havmiljø.

Forbuddet kommer til at gælde hele det danske søterritorium, altså alt det, vi kan sætte regler for i Danmark, dvs. ud til de her 2 km fra den danske kyst. Det er de områder, vi kan regulere nationalt. Det træder i kraft hurtigst muligt. Det vil sige, at efter at Folketinget har behandlet det, og det skal naturligvis behandles grundigt, vil det kunne træde i kraft den 1. juli 2025 for skibe med scrubbere i det,

der hedder åben operation, og den 1. juli 2029 for scrubbere i det, der hedder lukket operation.

Kl. 13:54

Med lovforslaget sikres der også hjemmel til at gennemføre forbud mod klapning i områder, hvor vanddybden er under 6 m. Det er jo en del af aftalen om Danmarks havplan, som alle Folketingets partier står bag. Vi indgik den før sommer sidste år, og nu udmønter vi den så i det her lovforslag. Og hvad er klapning? Det er, når man opgraver havbundsmateriale og dumper det et andet sted på havbunden. Og hvorfor gør man det overhovedet? Det gør man jo primært, når man skal oprense sejlrender eller havnebassiner, så de er dybe nok til at kunne modtage skibe og færges og lystbåde. Der kan også komme materiale, hvis man skal nedgrave kabler i havbunden og udvide havne. Det her forbud mod klapning i områder, hvor vanddybden er under 6 m, vil så beskytte de særlig sårbare områder i vores hav, for vi ved, at lavvandede områder er vigtige for ålegræs, tang, fiskeyngel og fugle og dermed af meget, meget stor betydning for at sikre et bedre havmiljø.

Forbuddet skal som udgangspunkt gælde for alle områder, hvor vanddybden er under 6 m, i hele Danmark. Hvor kan det være? Der er generelt lavvandet bl.a. i Vadehavet ved Esbjerg og i Ringkøbing fjord – mange, mange af vores kystnære områder. Og så er der Limfjorden, som er blevet nævnt også her fra Folketingets talerstolen i dag. Når det gælder Limfjorden, er aftalepartierne bag havplanen enige om – vi har i hvert fald besluttet det sammen, så vi er jo altså enige om den aftale – at det fortsat skal være muligt at klappe i vanddybder på under 6 m i Limfjorden. Vi forhandler om, hvordan vi laver den model for Limfjorden, så vi samtidig beskytter vandmiljøet i Limfjorden, og vi arbejder hårdt på at få landet en aftale. Og vi har jo, som partierne ved, haft møder her også på det seneste præcis om at finde en model, der er bedst mulig for vores havmiljø også i Limfjorden.

Havplanaftalen indeholdt også, at man blev enige om at igangsætte en undersøgelse af mulighederne for og konsekvenserne af et forbud mod klapning i udvalgte områder, hvor råstofområder minimeres, herunder i Køge Bugt. Derfor er der i lovforslaget indsat en hjemmel til, at der vil kunne fastsættes regler om forbud mod klapning i nærmere afgrænsede områder. Vi får analysen af råstofzonerne i løbet af 2025, altså i løbet af næste år, og der vil vi så i den forbindelse kunne fastsætte regler for forbud mod klapning i zoner, hvor også råstofindvindingen minimeres. Hjemmelen vil også kunne bruges til at kunne forbyde klapning i nærmere afgrænsede områder i forbindelse med marin natur-genopretningstiltag. For eksempel kan det jo være et konkret forbud mod klapning i en zone omkring et nyetableret stenrev for at beskytte stenrevet.

Det tredje element i lovforslaget handler om miljø og beredskab i relation til havvindmøller og CO₂-lagringsplatforme. Havmiljøloven finder jo generelt anvendelse på alle platforme på havet, dvs. både olie- og gasplatforme, havvindmøller og CO₂-lagringsplatforme, men en lang række regler er på nuværende tidspunkt begrænset til alene at gælde olie- og gasplatforme. Det forstår man jo godt historisk set, for det er der, der har været aktiviteter offshore med de her platforme. Ved tilblivelsen af havmiljøloven helt tilbage i 1993 var der hovedsagelig fokus på indvinding af olie og gas. Så det forstår vi godt historisk set.

I dag handler aktiviteterne på havet og på offshoreplatforme ikke længere kun om olie og gas. Der er nye aktiviteter på vej, bl.a. lagring af CO₂, som sker fra offshoreplatforme, hvor CO₂ ved hjælp af borerer føres ned til geologiske lag i undergrunden under havgrunden. Det er et vigtigt redskab i klimakampen. Selvfølgelig skal det jo ske på en miljømæssigt og sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde, og det er derfor, den regulering, som i dag finder anvendelse for olie- og gasplatforme, også i fremtiden med det her forslag skal finde anvendelse for f.eks. CO₂-lagringsplatforme. Og de udledninger, der

kan være i forbindelse med brøndboringer og vask af platforme, skal også reguleres. På den måde sikres der en helhedsorienteret tilgang til beskyttelsen af havmiljøet, uanset hvad det er for en aktivitet, man laver på havet.

Så er der også et nyt emne – og det er noget af det, vi kan drøfte i gennemgangen, hvis der er tekniske spørgsmål, og ellers tager vi det også meget gerne skriftligt – som reguleres ved lovforslaget, og det er såkaldt marin geoengineering. Marin geoengineering er en betegnelse for alle menneskelige indgreb i havet, som påvirker havets naturlige processer, for bl.a. at opnå en klimaeffekt. F.eks. kan marin geoengineering være anbringelse af træflis eller jernspåner i havet. Det vil man kunne gøre for at stimulere havets primære vækst af alger og dermed binde CO₂ i havet. Men det siger sig selv, at hvis man begynder på sådan noget, skal man jo være fuldstændig sikker på, at det ikke resulterer i omfattende langvarige, alvorlige konsekvenser for vores havmiljø. Og hvad er det for nogle stoffer, de anbragte materialer indeholder? Hvad betyder det for vores fødekæder? Men det er jo også selve det at gå efter en algeopblomstring, for vi ved jo fra iltsvindmålinger, at det er noget af det, som man skal overveje kraftigt og vurdere kraftigt, før man går den vej.

Kl. 14:00

Så med lovforslaget her foreslår vi, at Danmark tiltræder regler om marin geoengineering i FN's Londonprotokol om dumpning af stoffer og materialer i havet, og at der fastsættes regler til regulering af marin geoengineering-aktiviteter. Derved sikrer vi altså, at forskningsprojekter for såkaldt ocean fertilization kun kan udføres efter tilladelse, og at konsekvenser for havmiljøet skal belyses og vurderes.

Så er der også ud over de fire hovedelementer endnu en række mindre, men tekniske, administrative ændringer. Det er overordnet set om klageregler og mulighed for at fastsætte krav om digital kommunikation og opkrævning af gebyr for typegodkendelse af ballastvand. Alt det udgør tilsammen et lovforslag, som er en udmøntning af store politiske aftaler og en konsekvens af det forøgede fokus, som der er i de her år på vores havmiljø. Og det er ikke kun snak i aviserne eller møder mellem ordførere; det er reel lovbehandling, vi taler om her, hvor vi reelt retter op på det og løser nogle af de problemer, og det allervigtigste her er selvfølgelig et klappingsforbud på under 6 m's dybde og et stop for udledning af tjærestoffer og tungmetaller i scrubbevandet. Tak.

Kl. 14:01

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig to, der har ønsket korte bemærkninger. Først er det hr. Kim Edberg Andersen, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:01

Kim Edberg Andersen (DD):

Tak for det. Og tak til ministeren. Jeg tror, den tekniske gennemgang bliver rigtig god. Nu mangler vi bare, at ministeren også går med til at opdele lovforslaget, sådan at vi kan diskutere tingene hver for sig. For hvis man hører på noget af debatten herinde, får man jo den følelse, at det, der bliver opsuget i havneindløb i lystbådehavne, er giftslam, og så er forklaringen, at bare det kommer ud, hvor vanddybden er over 6 m, er det fint. Vil ministeren ikke bare lige fortælle mig, om det nu er ren gift, der er i havnene, eller om det er en fortælling, man måske kan tage med et gran salt?

Så hørte jeg ministeren sige, at vi finder en løsning. Der er 1.000 km kystlinje i Limfjorden, og der kan jeg som sagt forstå på ministeren, at det finder vi en løsning på. Så er jeg jo meget betrygget i, at vi finder en løsning, sådan at de havne, der er der, kan foretage klappning og fortsætte deres drift. For det, jeg er bekymret for, er, at man putter blå i øjnene på folk, når man siger, at klappning er det store problem, for i forhold til overløb og spildevand kan vi jo f.eks.

i Nibe se, at efter at rensningsanlægget forsvandt, er der kommet masser af liv tilbage, men de foretager stadig væk klapning. Så vil ministeren ikke bare lige gøre mig klog på det?

Kl. 14:03

Formanden (Søren Gade):
Miljøministeren.

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Jo, jeg skal prøve. Jeg anbefaler ikke, at vi skal opdele det her lovforslag. I forhold til de to store elementer, scrubbevandselementet og klappningselementet, er det jo et næsten enigt Folketing, der har lavet politiske aftaler, og spørgerens parti er jo også med i de politiske aftaler. Når vi i havplanen er enedes om et forbud mod klapning ved en vanddybde på under 6 m, handler det jo bl.a. om – det var der flere ordførere der meget præcist var inde på – ålegræs og det, jeg også selv nævnte i min tale, nemlig det fugleliv og fiskeliv, der er på de lavere vanddybder. Det er helt afgørende, og det risikerer at blive generet og delvis ødelagt af klapning. Derfor er det godt at få det rykket væk og længere ud. Og så har vi aftalt med hinanden, at vi skal finde en model for, hvordan vi løser Limfjordsproblematikken.

Kl. 14:04

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:04

Kim Edberg Andersen (DD):

Jamen jeg synes personligt, der er rigtig stor forskel på, om store rederier pumper røggas ned i havmiljøet, eller om du bruger havmiljøet rekreativt, og at du så får fjernet sand fra din havn. Vi skal jo bare huske, at fakta er, at klapning er nødvendigt i rigtig mange danske havne, også i forhold til den grønne omstilling. Ellers er der jo virksomheder, der ikke kan få skibet deres vindmøllevinger ud osv. Så klapning er jo bare noget, der er behov for.

Men hørte jeg ministeren garantere, at dem, der bor langs Limfjorden og bruger den rekreativt, kan sove trygt, og at ministeren finder en god løsning, hvor de naturligvis kan komme af med det, som de har behov for at få suget op fra deres havn?

Kl. 14:04

Formanden (Søren Gade):
Miljøministeren.

Kl. 14:04

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Jamen virkeligheden er jo den, at vores indre farvande, herunder Limfjorden, er i en så elendig tilstand, en så dårlig kemisk tilstand, at der ikke er noget, vi kan fortsætte med, som vi plejer, heller ikke i Limfjorden. Det kan vi ikke, og vi er nødt til at være ærlige om det. Hvis vi vil det, der har været tale om hele tiden, nemlig forbedre vores havmiljø, så kan vi ikke fortsætte som hidtil, heller ikke i Limfjorden. De modeller, vi arbejder med, er ændringer, og det kan både være fordyrelser og besværliggjorte ting. Meget af det er jo at nyttiggøre det, altså frem for at klappe det materiale, man hiver op, så at tage det op på kajen og nyttiggøre det og bruge det til råstof.

Kl. 14:05

Formanden (Søren Gade):
Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:05

Rasmus Jarlov (KF):

Tak. Jeg har to spørgsmål: Det første er, om ikke ministeriet kunne være lidt bedre til at undgå alle de engelske udtryk – geoengineering,

offshore, scrubbevand osv. – for der må vel kunne opfindes nogle danske udtryk for de ting, så vi taler dansk i vores lovttekster.

Det andet er: Hvorfor skal der være særregler for Limfjorden? Det har jeg lidt svært ved at forstå. Altså, det der er godt eller dårligt for Limfjorden er vel også godt eller dårligt for Roskilde fjord. Er det, fordi der har været en særlig aktiv interessevaretagelse fra nordjyske organisationers side, eller hvad er årsagen til, at vi står her og diskuterer, at der skal være særlige regler for Limfjorden?

Kl. 14:06

Formanden (Søren Gade):
Miljøministeren.

Kl. 14:06

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Det første er jeg fuldstændig enig i. Det er lidt på samme måde med skibsfarten som med fly, at man har mange, mange engelske udtryk, og jeg tror, vores dygtige embedsfolk også bliver påvirket af at arbejde tæt sammen med branchen, hvilket jo er godt. Men nogle gange kommer ordene også ind, så jeg synes, at vi fortjener at love hinanden, at vi er nødt til, hvis der er et begreb, så er det det, der er begrebet – men der er voldsomt mange engelske udtryk i det her.

Men hensyn til det andet spørgsmål omkring Limfjorden skal man måske lige høre, hvad jeg svarede til hr. Kim Edberg Andersen før. Man kan ikke fortsætte som hidtil i Limfjorden, det kan ikke lade sig gøre. Det er en umulighed, og det er det af den grund, at Limfjorden er i en dårlig kemisk tilstand. Når partierne herinde bag havplanen, hvor Konservative også er med, har aftalt, at de er nødt til at finde en særlig løsning for, hvordan de så skal klare det i Limfjorden, er det, fordi alle de mange havne, der ligger midt i Limfjorden, så skal finde ud af, hvordan de kan fjerne noget af det sand, der kommer ind – ellers kan de ikke bruge deres havne. Men hvordan skal de få det sand nyttiggjort, som de altså ikke gør i dag?

Kl. 14:07

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren med anden korte bemærkning.

Kl. 14:07

Rasmus Jarlov (KF):

Det lyder ikke, som om der ikke er nogle særlige grunde til, at Limfjorden skal have særregler, og det synes jeg heller ikke at jeg kan få øje på. Det kan godt være, at der havde været det, men helt generelt er det jo god regeringsskik, at vi sørger for at have ens regler i hele Danmark, frem for at vi laver særregler for nogle bestemte områder, fordi de bedre til at råbe op eller varetage bestemte interesser, og så giver undtagelser, særlige skatteregler eller noget andet til bestemte områder. Det synes jeg generelt man skal lade være med, og det gælder også tilfældet her.

Kl. 14:08

Formanden (Søren Gade):
Miljøministeren.

Kl. 14:08

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Jeg var lige ved at sige, at jeg er enig i, at vi skal have generelle regler. Jeg tror måske, at man må tilføje, at der er nogle specielle udfordringer ved Limfjorden, som er i en meget, meget dårlig kemisk tilstand, og som i øvrigt også har iltsvindsproblemer; det har vi flere fjorde der har. Limfjorden er særlig ved ikke at have meget vandgennemstrømning, og derfor er man nødt til at finde ud af, om man ikke kan finde en måde at bruge det sand på, som man graver op for at sikre sejltreder og andet, i byggeriet, som jo står og mangler råstoffer. Sådan noget sker ikke i dag, så der må vi politisk

set gå ind og hjælpe. Og det ville være klogt, hvis man lokalt finder nogle løsninger sammen med erhvervslivet

Kl. 14:08

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til miljøministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Derfor er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Fødevarerudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

20) 1. behandling af lovforslag nr. L 33:

Forslag til lov om ændring af lov om klima. (Nye klimamål for 2045 og 2050).

Af Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl.
(Fremsættelse 02.10.2024).

Kl. 14:09

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet, og den første, jeg byder velkommen til, er klima-, energi- og forsyningsministeren.

Kl. 14:09

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Først må jeg undskylde over for formanden, at vi ved et tidligere lovforslag udsatte ham for at skulle sige til det vanskelige ord kulstofgrænsetilpasningsmekanisme. Jeg skal arbejde med titlerne på lovforslagene.

Nå, nu skal vi til noget helt andet, men som jo også har et element af, jeg ved ikke, om det er seriøsitet, men måske også lidt humor. Det var i hvert fald, hvad jeg tænkte, da jeg læste Enhedslistens forslag. Som punkt 1 er jeg naturligvis kisteglad for, at Enhedslisten med dette lovforslag viser sin meget klare støtte til regeringens energipolitik. Så tak for det. Vi er enige om de langsigtede målsætninger: at klimaneutralitet skal fremrykkes til 2045, og at der skal sættes et nyt mål om 110 pct.s reduktion i 2050 i forhold til 1990. Så tak for det. Jeg håber, debatten i dag vil afsløre, hvor Folketingets partier står i forhold til det spørgsmål. Det er jo potentielt et godt udkomme.

Med klimaloven er det aftalt, at den til enhver tid siddende regering hvert 5. år skal fastsætte et nyt klimamål med et 10-årigt perspektiv. Derfor vil regeringen næste år foreslå et ambitiøst klimareduktionsmål for 2035. Det betyder så, at forligskredsen bag klimaloven næste år skal drøfte et nyt mål for 2035, som kan fungere som trædesten på vejen til regeringens langsigtede klimamål om klimaneutralitet og nettooptag.

Det forekommer mig meget logisk, at den diskussion, hvilket jeg så i øvrigt også mener forligstraditionen tilsiger, holdes i forligskredsen og ikke, ved at et parti i en forligskreds fremsætter et lovforslag, uden at det har været drøftet i forligskredsen, og at det er i det rul, vi indskriver det, som regeringen og Enhedslisten så heldigvis er enige om, nemlig at vi skal skærpe de langsigtede klimamål.

Jeg mener derfor ikke, det giver mening at lave en justering af klimaloven nu, både fordi det ikke har været drøftet i forligskredsen, som traditionen tilsiger, men altså også fordi vi alligevel snart skal

åbne loven for at kigge på en samlet revision af klimaloven, og det er regeringens holdning, at vi skal håndtere det i en sammenhæng.

Jeg kunne heller ikke lade være med at tænke over, at der i de her tider i det offentlige er en debat om meget arbejdspress på både politikere og embedsværk, og at der er for meget pres på lovgivningsarbejdet. Derfor tænker jeg, at det ikke er supernødvendigt at justere klimaloven flere gange end højst nødvendigt. Det vil spare tid og ressourcer for både Folketinget, udvalget og embedsværket, og det synes jeg grundlæggende er fornuftigt.

Jeg takker for Enhedslistens opbakning til regeringens politik. Lad det fortsætte. Jeg ser frem til at invitere partierne bag klimaloven, forligskredsen, herunder Enhedslisten, til drøftelser om nye klimamål i det nye år, herunder om, om der er opbakning til at skrive regeringens langsigtede klimamål ind i klimaloven. Tak for ordet.

Kl. 14:12

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en enkelt kort bemærkning. Fru Leila Stockmarr, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:12

Leila Stockmarr (EL):

Tak for det. Nu er grunden til, at vi har fremsat det her forslag, jo, at regeringen faktisk har det i sit regeringsgrundlag, og det er hele 2 år gammelt, har faktisk fødselsdag her i december. Så jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ministeren, hvorfor der er gået hele 2 år, fra man har lavet et regeringsgrundlag, hvor man har en ambition om at højne målsætningerne og endda har høstet stor ros for det, og ikke har implementeret det. Hvad har stået i vejen for, at regeringen har gjort det? Nu er der gået 2 år – 2 år, vi kunne have brugt til at sende et vigtigt signal til det omkringliggende samfund om, at vi har en ambition om at højne vores klimaindsats.

Kl. 14:13

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:13

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Jamen det er meget simpelt. For det første er regeringsgrundlaget jo noget, der dækker hele regeringsperioden, så vi har ikke sagt noget i regeringsgrundlaget om timingen. For det andet, og det er jo lige for, og I ved jo også godt, hvad grunden er: Vi skal revidere klimaloven til næste år.

I dag indgår de langsigtede mål i klimaloven. Det er forligsbelagt, og af hensyn til den almindelige forligstradition drøfter vi det med forligspartierne. Det forekommer mig at være ret åbenbart, og jeg har også hørt sagt offentligt i andre sammenhænge, at den revision skal vi tage i en sammenhæng, så vi både diskuterer, om der er opbakning i forligskredsen til at skærpe de langsigtede mål, men naturligvis også, hvad det så er for et 2035-mål, og hvad der i øvrigt kunne være af ønsker til justering af klimaloven. Så det er sådan set bare lige ud ad landevejen derfor.

Kl. 14:13

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 14:13

Leila Stockmarr (EL):

Så vidt jeg forstår de forestående forhandlinger om klimaloven, handler de først og fremmest om, at vi skal fastsætte et ambitiøst 2035-mål. Ved at stemme ja til vores forslag om, at regeringen implementerer sin egen politik i dag, ville det så ikke give mere plads til, at vi faktisk kunne fokusere på at få fastsat et ambitiøst

2035-mål på baggrund af bl.a. de anbefalinger, vi lige har fået fra Klimarådet?

Kl. 14:14

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Det er sådan, at regeringen har flertal. Så man kan jo være tryk ved, at regeringens politik agter regeringen at gennemføre. Men jeg er også sådan indrettet, at jeg har stor respekt for forligstraditionen. Og det er sådan, at i klimaloven er det langsigtede mål om klimaneutralitet i 2050 forligsbelagt. Ergo mener jeg, det er den rigtige metode at drøfte det med forligskredsen først, og den rigtige timing af det er, at når vi i forvejen skal ind at åbne et lovkompleks, så drøfter vi de ting i en sammenhæng med forligskredsen. Det synes jeg er den rigtige tilgang. Men jeg er stadig væk superglad for, at Enhedslisten i den grad er varm tilhænger af regeringens klimapolitik. Tak for det.

Kl. 14:15

Formanden (Søren Gade):

Hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:15

Søren Egge Rasmussen (EL):

Hvis den glæde så skal gengældes, må det jo være et 90-procentsreduktionsmål i 2035, vi så skal blive enige om lige om lidt. Og det er jo det, som er hovedsigtet i den forhandling, der kommer. Altså, vi har fremsat det her lovforslag, og det er måske lidt utraditionelt for et parti at fremsætte et lovforslag, men det kan man jo. Det er bl.a. ud fra, at der i lovkataloget fra regeringen ikke er medtaget, at man skulle ind at ændre på målsætningerne for 2045, selv om det står i regeringsgrundlaget, som er 2 år gammelt.

Vi synes, at der er alt for mange ting, der kører for langsomt fremad, og hvis det er sådan, at man har nogle mål, viser klimaloven jo, at så forfølger man de mål. Da vi fik vedtaget klimaloven, var den daværende regering jo meget betænkelig ved, om man virkelig kunne have sådan et mål, som man ikke vidste hvordan man skulle nå frem til. Og nu ser det ud til, at der er en vis chance for, at man når det mål. Det er jo derfor, vi ønsker at sætte de langsigtede mål så tidligt som muligt, så vi har en bedre chance for, at vi når det mål. Det er sådan set vores intentioner bag det her. Så der er ikke nogen grund til at synes, det er mærkeligt, at vi fremsætter det her lovforslag.

Kl. 14:16

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:16

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Det opfatter jeg jo så mere som en kommentar end som et spørgsmål. Jeg synes, det er pudsigt at fremsætte et lovforslag om noget, som er forligsbelagt, ikke at drøfte det i forligskredsen først og at fremsætte det omkring måltallene i 2045 og 2050, når regeringen har sagt, at det agter vi at drøfte i sammenhæng med den revision af klimaloven, som det også er forligsbelagt aftalemæssigt at vi skal igennem til næste år. Så jeg opfatter det her, ikke som en aprilsnar, for nu er det jo ikke april, men jeg har svært ved at tage det seriøst; det må jeg indrømme.

Kl. 14:16

Formanden (Søren Gade):

Hr. Søren Egge Rasmussen, værsgo.

Kl. 14:16

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen jeg noterer mig, at Klimarådet sådan set har anbefalet, at vi får det her skrevet ind i klimaloven, altså så man ligesom har de

langsigtede pejlemærker. Så må det jo også være nemmere at forholde sig til ud fra forskellige linjer, om det så er et 85-procentsmål eller et 90-procentsmål. Jeg synes egentlig, at hvis man skal være ambitiøs, er det et 90-procentsmål, vi skal stile efter i 2035. Er ministeren enig i det?

Kl. 14:17

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:17

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Jamen de langsigtede klimamål *skal* stå i klimaloven. Det kan jeg da kun være enig med Klimarådet i. Det, vi diskuterer, er så, hvornår de, inden for et relativt kort tidsvindue, skal skrives ind. Jeg synes generelt, at det er klædeligt, når partier, her Enhedslisten, udtrykker klimamålsambitioner, specielt når det er i 2035, som ligger ret tæt på, at de så vil gøre sig den umage at fortælle, hvordan man vil nå målet, hvordan man vil finansiere målet, og hvad det er for nogle virkemidler, man vil tage i brug, sådan at vi ikke kommer i den situation, at vi diskuterer mål uden midler. Det synes jeg er ret fattigt.

Kl. 14:17

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til klima-, energi- og forsyningsministeren. Vi starter nu på ordførerrækken, og den første ordfører, jeg byder velkommen til, er hr. Jesper Petersen fra Socialdemokratiet.

Kl. 14:18

(Ordfører)

Jesper Petersen (S):

Lovforslaget her fra Enhedslisten handler om at indføre regeringens klimamål, altså at det, som allerede er foreslået og vedtaget i regeringsgrundlaget af flertalsregeringen, skal gøres til lovgivning. Og som klimaministeren lige har tilkendegivet, kommer det til at ske med et lovforslag næste år, hvor der så også skal tages de øvrige diskussioner, der hører med til den planlagte opdatering af klimaloven. Så ligesom klimaministeren vil jeg egentlig glæde mig over, at Enhedslisten meget utålmodigt ønsker at få regeringens politik gennemført meget hurtigt.

Man kan vel også konstatere, at vi nok ikke havde haft den her debat på den måde, hvis der havde været et blåt flertal efter sidste valg. Så man kan jo sagtens sige lidt om det, nemlig at det var godt, at der ikke var det, hvis man vil have en opposition og nogle, som presser på. Det står, som det gør, altså at de her mål kommer til at blive indført, fordi det står i regeringsgrundlaget.

Men jeg har ellers ikke mere at tilføje til det, der er sagt heroppe. Det er regeringens politik, der bliver fremlagt, og den kommer til at blive fremsat som lovforslag næste år, og så får man sin vilje som forslagsstillere, men det er smartest, at vi gør det ad en omgang og ikke ad flere. Så vi kan ikke bakke op om lovforslaget.

Kl. 14:19

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Jesper Petersen fra Socialdemokratiet.

Jeg må bede hr. Jesper Petersen blive. Det var lige på falderebet. Jeg beder om, at man tjekker ind, inden ordføreren forlader talerstolen. Det bliver så fru Signe Munk, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Signe Munk (SF):

Det er hørt og taget ned, hvad formanden siger. Det er sådan set også, fordi ordføreren siger noget, som er lidt interessant, i slutningen af sin tale.

Jeg tror, vi bliver nødt til at blive enige om én ting her. De partier, der en del af klimaloven af 2020, har alle sammen sagt, at der er en fælles forligsbinding på, hvad klimaneutralitetsmålet skal være. I dag er det senest i 2050. Det overrasker nok ikke nogen, at SF var ret optaget af, at der stod *senest* 2050, dengang vi lavede klimaloven, netop fordi vi på det tidspunkt allerede så, at det nok ville være lige uambitiøst nok. Men det betyder jo altså også, at det godt kan være, at det er regeringens position, at der skal være klimaneutralitet i 2045, men det er SF's position, at det skal være i 2040. Så det der med at sige, at lige om lidt kører vi bare med et lovforslag, duer altså ikke. Vi har en fælles forligskreds på det her, hvor vi skal blive enige om målet, og det vil jeg bare gerne have ordføreren til at anerkende.

Kl. 14:20

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:20

Jesper Petersen (S):

Jeg synes mest af alt, at det her er et spørgsmål, som fru Signe Munk burde stille til dem, der jo også er en del af forliget, men som giver sig til at fremsætte det her lovforslag, inden der har været drøftelser i forligskredsen. Det er jo det, der er tale om her: at man helt uden for den almindelige tradition, hvor vi taler om tingene der, giver sig til at fremsætte det her lovforslag, som så er regeringens politik og det, der står i regeringsgrundlaget. Så man kan bare være glad for, at der ser ud til at være opbakning til, at det bliver gennemført.

Men jeg ser frem til at diskutere det med fru Signe Munk og andre i den kreds og jo også i fin tid og i den rigtige rækkefølge, inden regeringen fremsætter et lovforslag.

Kl. 14:21

Formanden (Søren Gade):
Fru Signe Munk.

Kl. 14:21

Signe Munk (SF):

Det synes jeg var godt. Flertalsregering eller ej – så skal man jo også følge forligstraditionen og de aftaler, vi måtte have lavet med hinanden. Så det må nu en gang være sådan, at det *skal* diskuteres, og jeg kan jo bare understrege over for ordføreren, at det er SF klar til at diskutere. Vi mener nemlig ikke, at regeringens politik er ambitiøs nok på det her område.

Kl. 14:21

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:21

Jesper Petersen (S):

Det er jo en fair debat, og den vil jeg se frem til vi skal have, og jeg vil så også, at den handler om, hvordan man så når et tal. Vi kan jo sagtens bare foreslå reduktionsmål og skrue endnu mere op og skrue endnu mere op, men der må følge debatter med om, hvordan vi gør det, hvad prisen er for det, hvilke konsekvenser der er, om vi kan overholde de ting, som vi også har sagt til hinanden i guidende principper for, hvordan vi gerne vil gennemføre grøn omstilling af Danmark med det næste klimamål, vi sætter.

Men det er jo en diskussion, der egner sig til, at vi har den med hinanden på en god måde i en forligskreds og ikke ved, at man

Kl. 14:20 bare fremsætter et lovforslag her. Lad os tage tingene i den rigtige rækkefølge ... Jeg har ikke mere tid.

Kl. 14:22

Formanden (Søren Gade):

Nu er der ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Jesper Petersen fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til fru Linea Søgaard-Lidell fra Venstre.

Kl. 14:22

(Ordfører)**Linea Søgaard-Lidell (V):**

Tak for det. Vi behandler i dag et egentlig rigtig udmærket forslag fra Enhedslisten. Forslagsstillerne ønsker at opdatere klimaloven med de klimamål, som regeringspartierne har skrevet i regeringsgrundlaget, og det er sådan set opmuntrende at se, at Enhedslisten bakker op om regeringens politik – så tak for det. Jeg forstår sådan set også godt, at forslagsstillerne ønsker at føre i de gode ting, der er i regeringsgrundlaget, ind i selve loven. Vi kunne også godt være tilbøjelige til at stemme for forslaget, hvis det ikke var, fordi vi alle ved, at vi inden længe i det nye år allerede skal opdatere klimaloven med et nyt 2035-mål. Derfor ser vi ingen grund til at bede embedsværket om at arbejde dobbelt med først en opdatering nu og så en inden længe, når nu ændringen ikke får betydning for den egentlige grønne omstilling. Lad os i stedet få en mere sammenhængende diskussion og også lovgivningsproces. Derfor kan Venstre ikke støtte forslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:23

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Jeg kigger lige igen, og der er ingen til korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Linea Søgaard-Lidell fra Venstre. Jeg byder nu velkommen til hr. Dennis Flydtkjær her fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:23

(Ordfører)**Dennis Flydtkjær (DD):**

Som nævnt af de to foregående ordfører, handler lovforslaget om, at Enhedslisten vil have, at man skal skrive regeringens klimamålsætninger ind i lovgivningen. Jeg tror, at de fleste er bekendt med, at vi har en 70-procentsmålsætning i 2030. Regeringen har så selv et mål om, at man i 2040 skal være klimaneutral og i 2050 have et mål om en 110-procentsreduktion. Jeg kan afsløre, måske ikke så overraskende, at vi i Danmarksdemokraterne stemmer imod det her forslag.

Vi synes, at det er lidt ærgerligt, at man ved allerede nu at sætte sig et mål langt ude i fremtiden, skriver al fleksibilitet og alle prioriteter og handlemuligheder ud af lovgivningen. Det er jo nemt bare at sætte et mål uden egentlig at have nogle virkemidler med. Det er jo sådan set frit for alle partier at sige 120, 130 – eller hvorfor ikke 150 pct.? – hvis det bare er at tænke på et tal, og så er det jo lidt ligegyldigt. Så vi synes, at det er ufornuftigt og en ikke særlig pragmatisk måde at anskue den grønne omstilling på.

Noget, jeg bemærkede konkret i lovforslaget fra Enhedslisten, er, at man skriver, at verdens nuværende klimapolitik på ingen måde har sikret overholdelse af Parisaftalens målsætninger, og at det derfor er nødvendigt, at Danmark som et rigt land med historisk høj udledning pr. indbygger tager et større medansvar for hurtigere at opnå klimaneutralitet og derefter bidrage til globalt optag af kulstof. Det er altså underforstået, at fordi resten af verden er langsommere end Danmark, må vi bare gøre mere. Men giver det så god mening?

Hvis man kigger på Danmarks andel af verdens udledninger af CO₂, udleder vi 0,068, altså under 0,1 pct. af verdens udledninger. Der kunne man jo godt synes, at fordi de andre er langsomme, skal

vi bare gøre endnu mere, og løser det så noget? Der er i hvert fald en voldsom pris at betale, hvis man skal gøre det. Selv hvis vi forestillede os, at der ikke boede nogen mennesker i Danmark overhovedet, og at der derfor ingen udledninger var, så vil vi så have en reduktion på verdensplan på 0,068 pct. af udledningerne.

Så løsningen er jo ikke, at vi i Danmark gør mere; løsningen er, at vi får resten af verden med, og det er sådan set det, der også står i klimaloven, nemlig at målsætningen jo ikke er, at vi bare skal sætte vores egne konkurrenceevne ned, nedlægge arbejdspladser, som man gør med CO₂-afgiften på landbruget. Nej, målet må jo være, at vi viser en vej for, hvordan resten af verden kan komme med. Når man så ikke kan få resten af verden med, skal vi så bare gøre endnu mere, men så viser vi jo ikke vejen til det, og så gør vi nok bare det, der bliver en ret dårlig aftale for os selv, hvis det ligesom med en CO₂-afgift på landbruget kommer til at koste arbejdspladser og betyde dyrere priser osv.

Så vi synes ikke, at det på nuværende tidspunkt er klogt med noget, der siger, hvad målet skal være præcist i 2045 eller 2050. Det kunne måske godt være, at det bliver i 2046 eller i 2047. Det synes jeg man må se på, når man kommer længere frem. Så i Danmarksdemokraterne kan vi ikke støtte det her lovforslag.

Kl. 14:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi går videre til den næste, og det er fru Signe Munk fra SF.

Kl. 14:26

(Ordfører)

Signe Munk (SF):

Tak for det. Det gode ved lovforslaget fra Enhedslisten her er, at vi får en lejlighed til at diskutere noget så væsentligt som klimaneutralitet. Og det er sådan set ret væsentligt, for man kan jo på mange måder sige, at de skridt, vi tager med klimalovens delmål, er de trin, der er på vejen hen til klimaneutralitet. Vi skal nå derhen, hvor – for de ikke sådan indførte teknologinørdere – helt banalt er sådan, at vi skal suge lige så meget CO₂ op, som vi udleder. Det kan jo være i forhold til træer, CO₂-fangst og -lagring osv., men det korte af det lange er bare, at i slutningen af året skal regnskabet stemme, det skal gå i nul. Det er vigtigt for klimaet, og det er sådan set også meget vigtigt for Danmarks rolle i den grønne omstilling ude i verden at vise, at et moderne, velstående, lykkeligt land også kan sørge for at passe på klimaet. Derfor er det at få klimaneutralitet gennemført relativt hurtigt i Danmark jo vigtigt i forhold til den globale grønne omstilling, der vist ikke er ét menneske herinde som kan være i tvivl om går for langsomt set i lyset af de voldsomme klimaforandringer, vi allerede bliver ramt af i Europa, i udviklingslandene og i det hele taget overalt i verden.

Så er der jo diskussionen om det konkrete måltal. Jeg vil sige, at SF's udgangspunkt er, at klimaneutralitet skal være i 2040. Derfor kvier jeg mig også en lille smule ved regeringens position, for jeg er ikke enig i, at den er ambitiøs nok. Derfor er det også vigtigt for SF, at vi får en diskussion af, hvornår klimaneutralitetsmålet skal ligge. Så var der en ordfører for et af regeringspartierne heroppe tidligere, som sagde, at så må man jo også vise vejen. Hvordan kommer vi derhen? Det er rigtigt, men jeg synes sådan set, at det er en opgave, der lige så meget påhviler regeringen selv. For hvis der er en anden væsentlig pointe, som skal komme ud af den her debat, så er det jo, at regeringen ikke har gjort noget som helst for at synliggøre, at deres politik ville kunne føre til klimaneutralitet i 2045. Det lange lys er ikke på i klimapolitikken hos regeringen, det er nærmere det korte lys.

Jeg forstår sådan set godt Enhedslistens irritation over nølen, men jeg vil også bare sige, at jeg nok er af den lidt kedelige skole, at når

vi har aftalt, at noget skal tages i en forligskreds og det er det, vi er blevet enige om, da vi lavede en aftale, så er det det, der er aftalen. Derfor er det altså også sådan, at SF ikke kan bakke det her forslag op, som det ligger, men vi hilser i overordentlig grad diskussionen velkommen og også den meget vigtige pointe, at vi skal til både at se frem imod klimaneutralitet og selvfølgelig det næstkommende klimamål, der skal lægges fast i 2035, og det skal være et ambitiøst mål.

Kl. 14:29

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Der er en enkelt kort bemærkning til hr. Jesper Petersen.

Kl. 14:29

Jesper Petersen (S):

Tak for det. Nogle gange synes jeg lidt, at man skal finde ud af, hvad det er, man vil kritisere regeringen for – om det er, at noget går for langsomt eller for hurtigt, eller om man tænker for meget på kort sigt, eller om det skal gå stærkere på kort sigt, eller hvad.

Som en konkret bemærkning til det, fru Signe Munk sagde nu, vil jeg bare påpege, at når vi taler om landbrug og omstilling af det; at når vi taler om CCS, en strategi for det og den lovgivning, vi også er ved at gennemføre i Folketinget om det og om at give bedre vilkår for det, så er det vel nogle af de ting, hvor man må sige, at det lange lys er gevaldigt på, altså hvor der fra landbrugets side sker noget inden 2030, men hvor der især kommer til at ske noget derefter. Det er vel eksempler på, at vi faktisk både gør noget, som sker rimelig hurtigt, og hvor vi ser ud til at nå vores mål for både 2025 og 2030, men også noget, hvor der er lagt nogle spor til yderligere reduktioner efter 2030.

Kl. 14:30

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 14:30

Signe Munk (SF):

Det er jeg simpelt hen ikke enig med hr. Jesper Petersen i. Altså, hvis man kigger på de reduktioner, der skal til bare for at nå i mål med klimaneutralitet i 2045, så leverer de aftaler, der er lagt fast, ikke reduktioner nok endnu. De leverer heller ikke reduktioner nok til det mindste klimamål for 2035, som Klimarådet har præsenteret.

Så det er jo ikke en diskussion om, om virkemidlerne ikke er ved at være etableret i dansk klimapolitik, for det er de sådan set – med gennembruddet for en CO₂-afgift og med, at vi har reguleret på bilafgifter – men der er jo ikke blevet lavet politiske tiltag fra regeringens side, som anviser reduktioner, der er i nærheden af at kunne give et klimaneutralt samfund i 2045, og der er heller ikke truffet videre beslutninger.

Kl. 14:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 14:31

Jesper Petersen (S):

Det ved jeg ikke om SF har, altså sagt meget præcist, hvordan man nøjagtig når de målsætninger, som fru Signe Munk også fremlægger i dag, altså om man kan sige meget præcist, hvordan det skal gennemføres – hvad det vil koste, og hvordan vores samfund i øvrigt kommer til at gennemføre de ting.

Men det, jeg anholdt, var, at der ikke skulle være foretaget noget, som også på lidt længere sigt faktisk ville have betydning, og som har voksende betydning. Jeg sagde ikke før, at det så betød, at man allerede var klar til at nå de målsætninger, der bliver foreslået indført

her, og som er regeringens. Det har vi ikke sagt på noget tidspunkt. Vi har tværtimod sagt, at vi ikke bare kan stemme for det nu, fordi der hører nogle diskussioner med. Men at der ikke er en effekt, også i årene efter 2030, af landbrugsaftalen, ccs osv., er jo simpelt hen bare ikke rigtigt.

Kl. 14:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 14:32

Signe Munk (SF):

Men hvor kunne det dog være spændende, hvis regeringen fremlagde en plan, hvor man sandsynliggør, hvordan man vil komme frem til klimaneutralitet i 2045. Det har regeringen ikke gjort. Og derudover er det jo også sådan, at der ikke er truffet nye beslutninger, f.eks. på transportområdet i forhold til personbilisme, som er et af de store udledningselementer, der vil være frem mod 2045.

Så det at skrive et tal på papiret og i regeringsgrundlaget er jo ikke at sandsynliggøre, at man kan nå i mål med klimaneutralitet, fra regeringens side. Men jeg vil da hilse et bud fra regeringen meget velkommen.

Kl. 14:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke yderligere bemærkninger. Vi går videre til den næste ordfører, og det er hr. Steffen W. Frølund fra Liberal Alliance. Velkommen.

Kl. 14:33

(Ordfører)

Steffen W. Frølund (LA):

Tak, formand. Forslaget her ajourfører den nuværende lovgivning, så klimamålene stemmer overens med regeringens udtalte ambitioner. Jeg synes, det er tæt på at være et elegant politisk håndværk at fremsætte sådan et forslag. Så tak til forslagsstillerne. Man venter i klimaloven, som er noget forligsbelagt noget, så derfor kan vi ikke rigtig tillade os at sige andet, end at vi støtter op om de benævnte mål. Vi opfordrer regeringen til at indkalde til forhandlinger om de fremtidige klimamål hurtigst muligt, og vi agter at stemme for, selv om det er noget af en gratis omgang at fremsætte forslaget her.

Jeg vil dog sige, at LA møder konstruktivt op til sådanne forhandlinger. Det er ikke det vigtigste for os, om det lige er 80- eller 85-procentsreduktioner i 2035; det er til gengæld vigtigt, at vi får tegnet en troværdig kurs mod et klimaneutralt samfund hurtigst muligt, og her ligger djævelen i detaljen. For man kan faktisk godt komme til at superoptimere, altså at sætte så hårde delmål målt på den strammest mulige måde, at man faktisk bremser de langsigtede udfald. 2025-målets indfrielse er et godt eksempel på det: Dyre tiltag, en rigtig dårlig palet af muligheder og endda noget, som man kun fører i ét år for så at føre det tilbage igen, når man var færdig med lige at nå et givent mål. Det er jo ikke sådan, en politik skal føres på klimaområdet.

Vi skal også være enige om, hvordan målet måles. Som tilskuer til de debatter må jeg bare sige, at det ikke har givet en aura af troværdighed med den diskussion, der har fulgt med, at man ikke var enige om, hvordan målet målt. Så skal det være et klimamål, og det skal ikke være et det skal gøre mest muligt ondt-mål. Så alt det her med signalværdi og alt muligt andet kan vi pakke til side, og så skal vi have løsninger frem på det globale plan, så vi rent faktisk kommer i mål med noget, der batter. Jeg synes, vi skal forkaste venstrefløjens idé om, at vi absolut skal hoppe over, hvor gærdet er højest, for det er jo bare usmart. Så jeg glæder mig til forhandlingerne, og LA stemmer for forslaget her.

Kl. 14:34

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til fru Samira Nawa.

Kl. 14:34

Samira Nawa (RV):

Tak. Det synes jeg egentlig bare er ret interessant, for ordføreren siger, at der er tale om noget, der er forligsbelagt. Er det sådan, Liberal Alliance tænker man er som forligspartner?

Kl. 14:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 14:35

Steffen W. Frølund (LA):

Vi vil ikke som forligspartner begynde at fremsætte lovforslag om at ændre i de forlig, vi er en del af. Det vil vi køre inde i et separat rum. Så om det skal danne præcedens, synes jeg måske ikke. Men nu, hvor det er fremme, synes vi da alligevel, at det er lidt sjovt og elegant lavet.

Kl. 14:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Vi går videre til den næste, og det er hr. Henrik Frandsen fra Moderaterne. Velkommen.

Kl. 14:35

(Ordfører)

Henrik Frandsen (M):

Tak for ordet, formand. Jeg vil tillade mig at starte med at læse op fra side 28 i regeringsgrundlaget: »Regeringen vil fremrykke målet om klimaneutralitet til 2045. Og sætte et nyt mål om 110 pct. reduktion i 2050 i forhold til 1990.«

Det, jeg læste op her, er jo regeringens politik, og det er jo en til en også det, som Enhedslisten foreslår med sit lovforslag. Det kunne jo så betyde, at vi fra Moderaterne, når vi er en del af regeringen, vil stemme for Enhedslistens forslag, men det kommer vi ikke til. Det kan jeg allerede nu afsløre. Det gør vi ikke, fordi vi ser det her som en del af klimaloven, og klimaloven er jo som bekendt forligsstof, forligsbelagt.

Derfor ser vi frem til, at vi i det nye år på et tidspunkt skal til at kigge på klimaloven og bl.a. have defineret et 2035-mål, et ambitiøst 2035-mål, som der også står et andet sted i regeringsgrundlaget. Samtidig med det er det helt naturligt også at tage klimaneutralitet og den 110-procentsmålsætning, vi har, med i samme ombæring.

Så Moderaterne kommer ikke til at stemme for L 33.

Kl. 14:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Vi går videre til den næste, og det er hr. Frederik Bloch Münster fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:37

(Ordfører)

Frederik Bloch Münster (KF):

Tak, formand. Det er jo en rigtig god ambition, at Danmark skal være et klimaneutralt land i 2045, og langt hen ad vejen kan man egentlig også sige, at det også er i god forlængelse af det, vi jo må anerkende sker langt hen ad vejen i vores handelsblok, EU. For Tyskland og Sverige har jo altså overhalet os i ambitionerne, og vores handelsblok er på vej i den retning. Det er klart, at så bør

Danmark i naturlig forlængelse heraf følge med, for der bør jo sikres en vis symmetri i indsatserne.

Ressourcerne skal jo forvaltes med omtanke, og vi skal sikre et bæredygtigt samfund for kommende generationer. Klimaneutralitet er ikke bare en naturlig forpligtigelse. Det er også en økonomisk mulighed for at sikre både danskerne og europæerne, men også hele verdens befolkning bedre levevilkår. Vejen til klimaneutralitet kræver balance, og vi skal sikre, at løsningerne er langsigtede og forankret i den danske tradition for brede politiske forlig. Det er med sidstnævnte hensyn for øje, at vi fra konservativ side stemmer, hvad man på Christiansborgsk kalder gult til dette forslag, for vi støtter selvfølgelig ambitionen, men vi ønsker også, at tiltag om en ny målsætning skal drøftes og aftales i det rette forum, så vi kan få drøftet fremgangsmetoder og hensyn i bund. For der er jo mange veje derhen, der er mange hensyn og ting, der skal vendes og drejes, og der er forskel på budgetmål, punktmål og mange andre ting.

Så vi ønsker at få løftet tingene de rigtige steder, så vi forpligter hinanden på en fælles vision og metodik, der kan bære os frem mod 2035, 2045, 2050 og længere frem end det, skulle det blive nødvendigt. I den gode stemnings ånd stemmer vi gult. Tak, formand.

Kl. 14:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Vi går videre til den næste, og det er hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:39

(Ordfører)

Nick Zimmermann (DF):

Tak for det. I dag skal vi diskutere endnu en af Enhedslistens drømme om klimaet – jeg får lyst til at sige store idéer, der lyder godt i teorien, men som jo som bekendt er fuldstændig ude af trit med danskernes hverdag. For lad os nu sige tingene, fuldstændig som de er. Det her er jo symbolpolitik, det er uigennemtænkt, og det er fjollet. Hvorfor er det så det? Det er det jo selvfølgelig, fordi det hverken hjælper klimaet eller gavner Danmark. Danmark står for under 1 promille af verdens samlede CO₂-udledninger, og hvis vi lukkede hele Danmark ned i morgen, eller det kan også siges på en anden måde, hvis vi slukkede hver evig eneste bilmotor, lukkede hver evig eneste fabrik og slukkede lyset i hvert evig eneste hjem, ville verdens klima ikke ændre sig det mindste. Klimaudfordringen er global, og den løses altså ikke, ved at Danmark pålægger sig selv byrder, som kun gør os fattigere og mere afhængige af andre lande.

Netop afhængigheden er jo central her, for mens Enhedslisten og andre vil stoppe al olieudvinding i Danmark, spørger vi i Dansk Folkeparti hvorfor. Skal vi virkelig lukke vores egen ansvarlige og effektive produktion for i stedet at købe olie fra Saudi-Arabien, Irak og andre slyngelstater? Skal vi sende penge til regimer, der undertrykker kvinder, finansierer terror og ignorerer enhver form for klimaansvar? Nej, selvfølgelig skal vi ikke det. Lad os bruge vores egne ressourcer. Vi er nogle af verdens mest ansvarlige og grønne indeni for olieudvinding, og hvorfor overlade produktionen til lande, der ser stort på både miljø og menneskerettigheder? Dansk olie og gas er ikke en del af problemet; det er en del af løsningen.

Så er der klimaskam. Enhedslisten og deres ligesindede er eksperter i at få danskerne til at føle skyld – skyld over at køre diesebil, skyld over at tage en charterrejse og skyld over at spise en rød bøf. Men hvad er det for et samfund, vi bygger, hvis vi vil gøre hverdagen til en skamfuld affære? Det siger vi i Dansk Folkeparti klart nej til. Danskerne skal ikke føle klimaskam. De skal ikke peges fingre ad for at leve deres almindelige liv, som involverer at tage på ferie, køre bil og nyde en god bøf, for Danmark er allerede blandt verdens grønne lande. Vi gør mere end de fleste andre, og vi bør være stolte i stedet for at lade os rive med af symbolpolitikens hysteriske bølger.

I Dansk Folkeparti tror vi på fornuftens vej. Vi tror på innovation, på samarbejde med andre lande og på globale løsninger, der faktisk gør en forskel, og vi tror ikke på en klimapolitik, der er urealistisk og ikke tager hensyn til danskerne. Vi vil ikke være med til at pålægge vores land yderligere byrder, som ingen reel effekt har på verdens klima. Derfor anbefaler vi, at vi sender tomlen nedad og siger nej til den her tomme symbolpolitik, som er uigennemtænkt. Tak for ordet.

Kl. 14:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Vi går videre til næste ordfører, og det er fru Samira Nawa fra Radikale Venstre. Velkommen.

Kl. 14:43

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Mange tak. Tak til Enhedslisten for at fremsætte det her lovforslag, som jeg mest af alt betragter som et drillelovforslag rettet mod regeringen, og jeg kan forstå på ministerens tale, at han opfatter det på samme måde; han lykønsker i hvert fald Enhedslisten med enighed med regeringen.

Det handler jo om at skrive dele af regeringsgrundlaget ind i klimaloven, og i Radikale Venstre har vi en ambition, som går ud over regeringen og det her lovforslag. Vi ønsker ikke bare klimaneutralitet i 2045; det kan sådan set være fint nok, men vi tror på, at vi også kan komme i mål noget tidligere. Vores bud er, at vi skal gå efter klimaneutralitet i 2040, og her skal vi både have øje for landbruget, transportsektoren, bygge- og anlægssektoren m.v. Det glæder vi os rigtig meget til at diskutere i forligskredsen, hvor jeg tror, at vi sammen med Enhedslisten og, kan jeg høre, i hvert fald også SF kan blive enige om klimaneutralitet tidligere, end hvad regeringen har lagt op til. Men jeg glæder mig rigtig meget til, at vi skal have denne og andre diskussioner i forligskredsen.

I Radikale Venstre kommer vi nok også til at stemme gult, som Konservatives ordfører også nævnte at de gjorde, til det her lovforslag. Tak.

Kl. 14:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste er hr. Torsten Gejl fra Alternativet. Velkommen.

Kl. 14:44

(Ordfører)

Torsten Gejl (ALT):

Tak, formand, og tak til Enhedslisten for at fremsætte forslag, der giver en god debat om vores klimamål.

I Alternativet har vi faktisk drøftet det her forslag en del, da det ikke er så normalt, at Enhedslisten fremsætter lovforslag, der tvinger regeringen til at føre sin politik ud i livet. Vi synes, der er brug for større ambitioner end det, når vi ser på de menneskeskabte klimaforandringer, der allerede er sket, og som er på vej i fremtiden.

Enhedslisten foreslår, at vi sætter et mål om CO₂-neutralitet i 2045 i stedet for 2050, og at vi sætter et mål om 110 pct.s CO₂-reduktion i 2050, hvor vi altså skal til at opfange mere CO₂, end vi udleder. Det passer fuldstændig med det, der står i regeringsgrundlaget, hvorfor Klimarådet foreslår det indskrevet i klimaloven.

Men for lige at få det lidt ned på jorden og se det i sin rette sammenhæng, starter vi i 2020, hvor en vild idé, der er groet i Alternativets baghave, bliver til realpolitik. Med et bredt flertal vedtager Folketinget klimaloven, der siger, at vi skal reducere Danmarks CO₂-udslip med 70 pct. i 2030. Det næste, der nu skal ske, er, at vi er begyndt at beskæftige os med, hvilket reduktionsmål der skal

være for 2035. Her har Klimarådet peget på nogle forskellige muligheder, hvoraf Alternativet klart anbefaler, at vi bruger deres mest ambitiøse mål, nemlig at vi skal have reduceret vores CO₂-udslip med 90 pct. i 2035. Det er i øvrigt samme melding fra Enhedslisten. Nu nærmer vi os så de fjernere mål, som Enhedslisten adresserer i det her lovforslag. Forslagsstillerne mener nemlig, at vi skal nå 100 pct. og dermed være klimaneutral i 2045, og at det skal skrives ind i klimaloven.

Her knækker kæden en lille smule for mig, for hvis vi skal gå fra 70 til 90 pct. fra 2030 til 2035, altså spare 20 pct. mere CO₂ på 5 år, hvorfor skal det så tage os 10 år, altså fra 2035 til 2045 at spare de sidste 10 pct. og blive klimaneutral? Hvad skal vi lave i 10 år? Det bliver en lidt langsommelig CO₂-reduktion med 1 pct. om året, mens jorden sveder og vejret forandrer sig, både uden for vores vinduer og på den anden side af jorden. I Alternativet mener vi faktisk, at i morgen er blevet nu. Vi skal finde ud af, hvad vi kan gøre nu ved f.eks. at løfte 70-procentsmålsætningen i den gamle klimalov til 80 pct. i 2030. Det er nu, vi skal handle. Det er nu, vi skal begrænse kødforbrug, tætte bygningsmassen, skifte over til elbil osv.

Hvis vi skal fægte rundt og lave klimamål i en fjern fremtid, skal det være mere ambitiøst end det, regeringen selv kan finde på. Hvis vi skal kigge 15-20 år frem, skal vi da undersøge, om vi kan nå 90 pct. i 2035 og 100 pct. i 2040, som også andre partier har foreslået – det samme siger CONCITO og Rådet for Grøn Omstilling – og så kan vi gå efter 110 pct. i 2045, hvilket faktisk betyder, at vi opfanger mere CO₂, end vi udleder.

Men det bliver en masse tal, og det bliver lidt fjernt, og de her punktmål har det enten med at føre til skrivebordsøvelser, hvor vi kan nå målene uden at løfte en finger, eller den såkaldte hockey-stavseffekt, hvor vi slapper af i starten af perioden, og så forsøger vi at sikre CO₂-besparelsen sidst i perioden med forskellige nye og relativt uprøvede grønne teknologier.

I Alternativet bruger vi mange af vores vågne timer på at spekulere over, om de her klimamål i den form, de har nu, overhovedet er det rette styreredskab. Hvad er klimapolitikens next level? Har vi tænkt færdigt, eller skal vi tænke nyt? Vi skal i så fald være mere ærlige og bruge mindre spin og lade være med at få det til at lyde, som om vi er med helt fremme som en af verdens førende grønne pionerer.

Klimarådet har rejst en række andre forslag omkring, hvordan vi styrker vores klimalov, så vi kommer væk fra de skrivebordsøvelser, det er blevet til i dag, og skaber reel klimahandling. Vi skal overveje en meget større gennemtænkning af loven. Skal vi f.eks. ikke tælle vores forbrug med, der fører til udledninger i udlandet – fly, skibstrafik? Skal vi omlægge fra punktmål til CO₂-budget? Det er nogle af de store vigtige snakke, som vi skal have. Vi skal også kigge på COP'en, altså klima-COP'en, som blev afholdt i et olieland med tusindvis af olielobbyister. Var det sådan, det var tænkt? Alt det her kræver formentlig en ny regering, og at der forhandles en helt ny klimalov på plads, men den kommer forhåbentlig også før eller siden.

Vi er allerede ved at overskride Parisaftalens mål om, at den globale temperaturstigning ikke bør overstige 1,5 pct., og hvis vi ikke omstiller konsekvent og hurtigt, er vi på vej mod 3 graders varme, som vil få hidtil usete konsekvenser. Derfor skal vi handle nu og løfte indsatsen frem mod 2030 og 2035.

Når Enhedslisten vil indskrive regeringens eget fjernere mål i klimaloven, er det da i hvert fald bedre end ingenting, og det er derfor svært for os at stemme imod. På den anden side er det efter vores mening for uambitiøst bare at skrive regeringens politik ind i klimaloven, så det får vi også svært ved at stemme for. Det bliver nok gult her fra Alternativet i den her omgang. Vi er dog helt enige i intentionen om, formand, at vi skal skruer op for ambitionerne, og

vi ser derfor frem til at arbejde med alle interesserede partier for at gentænke klimaloven, så vi kan gennemføre reel klimahandling og ikke blot pæne ord i regeringsgrundlaget, formand.

Kl. 14:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Vi går videre til hr. Rasmus Jarlov som privatist. Velkommen.

Kl. 14:50

(Privatist)

Rasmus Jarlov (KF):

Tak. Den konservative ordfører har redegjort for, hvorfor vi ikke kan støtte lovforslaget af en række konkrete årsager. Jeg vil tillade mig lige kort at komme med en principiel demokratisk betragtning. Her har vi en række folketingsmedlemmer, som har fremsat et lovforslag. Det sker meget sjældent, og resten af Folketinget og regeringen synes, det er lidt latterligt, at de gør det. Det tager vi altså lige igen: Der er en opfattelse af, at det er helt upassende og meget usædvanligt, at medlemmer af Danmarks lovgivende forsamling fremsætter et lovforslag.

For det skal kun være regeringen, der kan fremsætte lovforslag, er den herskende opfattelse her i salen. Vi kunne høre, at ministeren syntes, at det var umuligt at tage seriøst, og at det nærmest var noget, der hørte til på den 1. april, at der var nogen, der fremsatte et lovforslag. Radikale kaldte det for dril.

Jeg undrer mig over, at tingene kan være vendt så meget på hovedet, at Folketinget, som er det lovgivende organ i Danmark, og en række medlemmer, som er valgt af det danske folk, og som har legitimiteten til at lave lovgivningen i Danmark, i den grad har givet retten til at lovgive væk, således at det i det danske demokrati i dag er sådan, at den ret til at lave lovene i Danmark ene og alene er hos regeringen, og at det skal man ikke forbyde sig mod. Tak for ordet.

Kl. 14:51

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er nogle korte bemærkninger. Den første er til fru Samira Nawa.

Kl. 14:51

Samira Nawa (RV):

Mange tak. Jeg plejer at være meget enig med hr. Rasmus Jarlov, når han kommer med nogle af de her betragtninger, som bl.a. kan handle om de her store bunkelovforslag, hvor vi behandler en masse lovgivning samtidig uden rigtig at være helt inde i detaljerne i de enkelte elementer. Men her er jeg simpelt hen uenig med hr. Rasmus Jarlov, for min kritik i hvert fald handlede ikke om, at der er noget, der er fremsat som lovforslag, men om, at jeg jo godt kan se, at det, Enhedslisten har fremsat her som lovforslag, ikke stemmer overens med Enhedslistens egne ambitioner på klimaområdet. Jeg opfatter Enhedslisten som langt mere ambitiøst ligesom Radikale Venstre, og derfor kaldte jeg det et drillelovforslag. Det har ikke noget at gøre med, at det er fremsat som lovforslag.

Kl. 14:52

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:52

Rasmus Jarlov (KF):

Tak for præciseringen. Den er jeg glad for. Det er en holdning, jeg bedre kan forstå. Jeg bemærker stadig væk, at det er så usædvanligt, som det er, at folketingsmedlemmer laver lovforslag, og at det er noget, som regeringen ser som sin ret, og at den bliver lidt fornærmet over, at der er nogle andre, der tillader sig at gøre det. Det synes

jeg egentlig er ret trist. Jeg synes, det er meget trist, at vi har givet alle mulighederne for at lave lovgivning til regeringen, som sidder med et apparat, som består af mange hundrede embedsmænd, mens folketingsmedlemmer herinde må klare sig med ganske, ganske få ressourcer i forhold til det. Det er bekymrende, for det betyder, at det er regeringens synspunkter og embedsværkets synspunkter, som også består af en bestemt type af mennesker, som nok ikke er helt lige så repræsentative for det danske folk, som vi folkevalgte er, som i for høj grad får sat deres vilje igennem, i stedet for at det er folkets vilje, som bliver sat igennem i lovgivningen.

Kl. 14:53

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 14:53

Samira Nawa (RV):

Jeg vil egentlig bare tilkendegive, at det, som hr. Rasmus Jarlov nævner her i sin kommentar til mig, er jeg meget enig i. Selvfølgelig skal Folketinget kunne stå stærkt og også stærkere end i dag, er egentlig min holdning, og det har vi heldigvis rigtig mange gode drøftelser om.

Kl. 14:54

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:54

Rasmus Jarlov (KF):
Tak.

Kl. 14:54

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det sådan, at ministeren gerne må komme med en bemærkning, og hr. Rasmus Jarlov skal ikke rende for langt væk, for der er flere bemærkninger. Men vi er nødt til først at få ministeren op på talerstolen. Jeg skal gøre opmærksom på, at man også godt kan komme med bemærkninger til ministeren, når ministeren er heroppe. Så værsgo.

Kl. 14:54

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Kritikken fra min og regeringens side går på, at der fremsættes et lovforslag om noget, som er forligsbelagt, uden at det drøftes i forligskredsen. Jeg kritiserede på ingen måde det principielle, altså at et parti i Folketinget selv ønsker at fremsætte et lovforslag. Det skal de da være så velkomne til. Men i det her tilfælde fremsætter man et lovforslag om noget, som er forligsbelagt, i stedet for, som det plejer at være traditionen, at drøfte det i forligskredsen. Jeg håber bare, at hr. Rasmus Jarlov husker, at der også er noget, der hedder en forligstradition, i forhold til hvordan vi plejer at samarbejde på tværs af partierne i Folketinget – bare for at få det præciseret.

Kl. 14:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Det ser ud til, at der er en kort bemærkning til fru Leila Stockmarr. Værsgo.

Kl. 14:55

Leila Stockmarr (EL):

Tak for det. I den her debat om opjustering af klimaloven har jeg noteret mig, at ministeren flere gange har udtalt i pressen, at han er træt af talleg, sig et tal og hele den her øvelse med, at klimapolitik bliver reduceret til tal. Hvorfor er det så, at regeringen ikke benytter lejligheden i dag til at sige: Fint, der er nogle, der har lavet arbejdet for os, fremsat et lovforslag, hvor vi har mulighed for at implemen-

tere vores egen politik. Så når forhandlingerne kommer, kan vi tale om de visioner og de innovative måder, hvorpå ministeren godt kunne tænke sig klimaloven fremadrettet blev skruet sammen. Hvorfor kan vi ikke få det lukket i dag og stoppe den talleg, som ministeren selv har udtrykt man er så træt af?

Kl. 14:56

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 14:56

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Det var dog, undskyld mig, et af de mest bizarre indlæg, jeg har hørt i min tid som minister. Udgangspunktet er jo netop, at forarbejdet ikke er blevet gjort. Jeg har hørt i debatten i dag et ønske om at skrive regeringens måltal ind i klimaloven. Men forarbejdet er jo ikke gjort, for der har jo ikke været en debat om, hvad det så er for nogle tiltag, der skal bringe os i den retning. Jeg har så også hørt andre partier, der siger, at klimaneutralitet skal være tidligere. Jeg er lidt forvirret over, hvad Enhedslistens politik så nu er. Er det det måltal, som er i det lovforslag, som Enhedslisten har fremsat, eller er det et andet lovforslag, der gælder?

Så jeg kan overhovedet ikke genkende, at forarbejdet skulle have været gjort. Det er sådan set det, der er problemet, og det flytter sig stadig væk på det principielle, nemlig at når vi har forlig med hinanden, diskuterer vi det, drøfter det i den forligskreds, som det nu vedrører, før man som forligspartner går i Folketingssalen med et lovforslag på det, der er omfattet af et forlig. Men I opfatter jer måske ikke længere som omfattet af forlig om klimaloven eller hvad?

Kl. 14:57

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 14:57

Leila Stockmarr (EL):

Jo, det gør vi selvfølgelig. Jeg noterer mig også, at det her jo ikke er en afviger fra, hvad der er blevet aftalt i forhold til klimaloven, men det kan jeg svare på senere, når jeg får muligheden. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren om noget. Undskyld, nu tabte jeg lige tråden. Jo, ministeren udtalte, da ministeren havde ordet før, at det her var en fin lejlighed til, at partierne kom ud af busken og afslørede, hvad det var for en ambition, de havde, om, hvornår Danmark skulle være klimaneutral, og i den anledning kunne jeg godt tænke mig at spørge ministeren om noget: Hvad er regeringens ambition for et nyt 2035-mål. For der har det i hvert fald været svært at få et tal ud af regeringen, og der har vi i Enhedslisten været ret klare på, at vi ønsker en 90-procentsmålsætning.

Kl. 14:57

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 14:57

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard):

Som jeg også har sagt det, påhviler det regeringen på et tidspunkt at komme med et forslag til 2035-målet, og det vil vi gøre som aftalt i løbet af 2025. Og i den forbindelse ligger det mig og regeringen meget på sinde, at vi har et fagligt og sagligt grundlag for at tage den debat. Det vil sige, at det skal være ledsaget af nogle analyser af, hvad det er for nogle områder, man skal hente de pågældende reduktioner i, hvad det er for nogle samfundsøkonomiske omkostninger, vi kigger ind i, hvordan et givet mål balanceres op imod klimalovens guidende principper osv. Hvis man gjorde sig den umage at læse

den rapport, som Klimarådet fremlagde forleden, vil man se, at de jo heller ikke anbefaler ét mål, men anbefaler, at der er en diskussion, der bl.a. afspejler, hvordan man vurderer de guidende principper i klimaloven.

Kl. 14:58

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Jeg kan konstatere, at der nu er et par spørgere tilbage, og det ser ud til, at det er til hr. Rasmus Jarlov. Så vi siger tak til ministeren, og så må hr. Rasmus Jarlov kom tilbage til talerstolen. Den første, der har bedt om en kort bemærkning, er hr. Jesper Petersen.

Kl. 14:58

Jesper Petersen (S):

Tak for det. Jeg ved egentlig ikke, om hr. Rasmus Jarlovs indlæg og nogle af bemærkningerne også var møntet på det, jeg sagde som socialdemokratisk ordfører i debatten, men bare for god ordens skyld vil jeg også sige, at jeg synes, det er helt på sin plads, at man fremsætter lovforslag som oppositionsparti; det skal man endelig gøre. Faktisk kom jeg til at tænke på hr. Rasmus Jarlov, da jeg skulle til behandlingen af det her lovforslag, fordi vi jo har meget debat om, om vi nu bruger vores tid rigtigt her i Folketinget, og om der er nogle gange, hvor man også lidt spilder hinandens tid og den slags. Jeg synes bare, at det her faktisk var et eksempel på det sidste, altså at der er blevet fremsat noget, som lidt er for at få en diskussion og egentlig ikke for at få det vedtaget, for det ved man godt at det ikke bliver, og så får man lidt en pseudodiskussion. Det betyder også, at jeg bliver forsinket til et møde om lidt. Jeg har fået læst nogle gode artikler i Børsen, imens tiden er gået, men vi kommer ingen vegne videre, fordi man vælger den fremgangsmåde, som forslagsstillerne har valgt i dag. Dermed endte det med at være halvanden time, som vi ikke rigtig fik noget ud af. Og derfor tænkte jeg faktisk på hr. Rasmus Jarlov, da jeg skulle gøre mig mine betragtninger til dagens debat. Tak.

Kl. 15:00

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 15:00

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg er utrolig taknemlig for, at der er nogen, der vil tænke over de ting, jeg har sagt omkring den måde, som Folketinget arbejder på. Det er noget, der ligger mig meget på sinde, og som jeg tænker meget over. Så mange tak for at reflektere lidt over det og at have lyttet til det. Det er jeg meget glad for.

Den debat om, hvorvidt vi spilder hinandens tid her med at fremsætte forslag, som er udsigtsløse, mener jeg også har sin plads, for det er der rigtigt nok meget af. Jeg har også selv fremsat kritik af andre partier, som har fremsat forslag, hvor jeg har tænkt: Det er alligevel for meget, at vi bruger så meget af vores tid på sådan noget. Vi står der måske endda nogle gange midt om natten for at diskutere ting, som ikke har nogen gang på jorden, og som er fuldstændig udsigtsløse og aldrig bliver til noget.

Jeg vender mig bare lidt imod den reaktion, jeg kan se herinde, altså at man sådan automatisk ... der er 30 sekunder tilbage på mit ur, så det er derfor, jeg breder mig så langt, formand (*Første næstformand (Leif Lahn Jensen):* Okay, fortsæt.) Tak. Altså, jeg ser en reaktion, som er, at når nogen fremsætter et lovforslag, siger de automatisk: Det kan man ikke; det er regeringen, der fremsætter lovforslag. Og der synes jeg, vi skal passe på som Folketing, at vi giver den magt væk, for det er os, der er valgt til det, og vi er de eneste, der har den demokratiske legitimitet, fordi vi er valgt af det danske folk til at lave lovgivning. Det er det, der er intentionen og opgaven i Folketinget.

Kl. 15:01

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er problemer med teknikken, så hr. Rasmus Jarlov fik lidt ekstra tid. Der er en kort bemærkning mere fra hr. Jesper Petersen. Værsgo.

Kl. 15:01

Jesper Petersen (S):

Jamen det gør ikke mig noget. Jeg synes, det var fine betragtninger. Lige præcis fordi det faktisk er vigtigt, at man som oppositionsparti også kan fremsætte lovforslag og det skal være legitimt, synes jeg blot, at man jo så også skal bruge den ret med omhu, og i dag er ikke et godt eksempel på det, men tværtimod en, hvad skal man sige, underminering af, hvorfor det er vigtigt og relevant, at også oppositionspartier kan fremsætte lovforslag og endelig skal gøre det, når det er det, der er den rigtige parlamentariske metode til at have en debat eller få noget gennemført her i Folketinget. Jeg var meget enig i de betragtninger, hr. Rasmus Jarlov kom med.

Kl. 15:02

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 15:02

Rasmus Jarlov (KF):

Tak for det. Det er selvfølgelig svært at afgøre sådan autoritativt, hvorvidt det er et godt eller et dårligt lovforslag. Det bliver svært, vil jeg sige. Så jeg vil bare sige, at det er et synspunkt og et argument, som jeg accepterer, men man skal bare tænke over, at man ikke, som man jo gør meget ofte, først finder ud af, hvad man skal mene, og så bagefter leder efter argumenterne for, hvorfor man skal mene det.

Kl. 15:02

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Hr. Torsten Gejl.

Kl. 15:02

Torsten Gejl (ALT):

Tak, formand. Jeg har ikke kedet mig, ligesom Socialdemokratiets Jesper Petersen har. Jeg synes altid, at det er godt at få en debat, hvor vi er nødt til at præsentere vores fremmeste tanker omkring klimamålene. Så tak til Enhedslisten for det.

Det har også været en speciel dag. Der er tre ting, som i den her kombination aldrig kommer til at ske igen: Dels at det er et oppositionsparti, der fremsætter et lovforslag; dels at ministeren har mod nok til at gå på talerstolen, selv om han har været der en gang; dels at en civilist kommer op og taler om de demokratiske procedurer. Jeg synes, det er fuldstændig rigtigt, at det er for svært for de små partier at fremsætte reelle lovforslag med alt, hvad det kræver. Jeg lytter så til regeringen, når den siger, at det jo egentlig ikke er det, de har noget imod. De synes, at det er indholdet, der er dårligt.

Der vil jeg sige, at vi i Alternativet i hvert fald har forholdt os seriøst til lovforslaget, uden at vi syntes, at det var for dårligt, at sådan et skulle fremsættes. Det er lidt ærgerligt, at når der nu bliver fremsat et lovforslag for en gangs skyld og et hav af beslutningsforslag, at der aldrig er noget af det, der bliver vedtaget; det er sådan to ud af 100 forslag. Der ville jeg ønske, at regeringen en gang imellem havde det sådan, at hvis ideen var god, gav man det en chance. Det er et parlament, vi er her alle sammen.

Kl. 15:03

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 15:03

Rasmus Jarlov (KF):

Det er jeg også meget enig i, og det er også et eksempel på, at man betragter det som illegitimt, når folketingsmedlemmer faktisk ønsker at fremsætte noget, uden at det har været skrevet af regeringen, for beslutningsforslag bliver så godt som aldrig vedtaget. Beslutningsforslag er jo altid fremsat af oppositionen, og regeringspartierne stemmer dem så godt som altid ned. Man kan være heldig måske en enkelt eller to gange i løbet af en valgperiode eller noget i den stil, at regeringen forbarmer sig og prøver at fremstå, som om man er meget imødekommende ved, at man stemmer et beslutningsforslag igennem.

Men udgangspunktet er, at selv de bedste idéer, som bliver fremsat som beslutningsforslag, bliver pr. automatik stemt ned af regeringspartierne, også borgerlige regeringer. Vi gjorde det samme. Så jeg peger ikke fingre ad nogen. Jeg siger, at vi agerer på en måde, som jeg synes er uhensigtsmæssigt. Det er en forkert kultur, at man sådan har gjort det til noget usædvanligt, noget illegitimt, noget upassende, at medlemmer af vores lovgivende forsamling faktisk fremsætter lov- og beslutningsforslag.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Torsten Gejl (ALT):

Ja, jeg er virkelig, virkelig enig. Og for lige at runde det af, så tak for at sætte ord på det. Altså, jeg synes, der mangler generøsitet; jeg synes, der mangler nysgerrighed hos de skiftende regeringer; jeg synes, man mangler evnen til at anerkende værdi. Hvis nogen kommer med et forslag, der kan skabe en lille smule værdi, så lad dem få æren. Men det, der sker, er jo altså, hvis sådan et forslag skulle komme, at så stemmer regeringen det ned; så går der 4 måneder, og så fremsætter regeringen det, som om den selv havde fundet på det. Jeg ville ønske, at der var lidt mere generøsitet, lidt mere nysgerrighed i det her parlament.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Hr. Rasmus Jarlov.

Rasmus Jarlov (KF):

Enig. Og tak for at deltage i den debat, som jeg synes er vigtig. Jeg undskylder for, at jeg har taget lidt af jeres tid til det, når jeg ikke er ordfører på lovforslaget. Men jeg synes, at det her er meget, meget vigtigt, for der er nogle ting, hvor Folketinget skal passe på, at det ikke sætter sig selv for meget ud på et sidespor. Vi skal ikke være så beskedne. Vi er valgt af det danske folk, og hver af os, der sidder herinde, har et mandat med, som gør, at hver af os faktisk repræsenterer mere end 1/2 procent af Danmarks befolkning. Vi skal ikke være bange for at kræve, at vi har magten til at lave lovgivning i Danmark.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Hr. Peter Kofod.

Peter Kofod (DF):

Tak for det. Jeg synes egentlig, det er en spændende debat, som hr. Rasmus Jarlov rejser, om at balancen mellem regeringen og Folketinget er blevet gradvis svækket. Jeg ved ikke, om hr. Rasmus Jarlov måske har nogle idéer til, hvad man kunne gøre ved det her forhold,

hvor det synes sådan, at regeringen gradvis bliver stærkere, men Folketinget gradvist svækkes.

Det kunne jo også skyldes det faktum, at når man vinder et folketingsvalg og indtager regeringskontorerne, så har man typisk også et flertal til selv at bestemme, hvordan tingene skal gøres i Præsidiets og i Udvalget for Forretningsordenen. Og selv om jeg egentlig synes, der sidder nogle enormt kompetente og dygtige politikere, også fra regeringspartierne, så er der jo ingen tvivl om, at forholdet mellem det at være et regeringsparti og det at være et rent folketingsparti eller et oppositionsparti er en meget ulige kamp. Og det er vel også det, der er udtryk for, at meget få lovforslag fremsættes som nogle, der bare er drevet af folketingsmedlemmerne. Lovforslaget i dag er måske ikke sådan et supergodt eksempel, men den generelle debat er jo væsentlig.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Hr. Rasmus Jarlov.

Rasmus Jarlov (KF):

Det er i hvert fald sjældent, jeg har mulighed for at tage afsæt til sådan en debat, for det er så sjældent, at der bliver fremsat et lovforslag af folketingsmedlemmer.

Hvad kan vi gøre ved det? Når man skal løse et problem, er det første altid, at man skal starte med at erkende det. Man er nødt til at starte med at gøre opmærksom på, at der er et problem og så få en fælles forståelse af, at det er noget, vi kan gøre noget ved. For før vi når dertil, kan vi i hvert fald ikke gøre noget som helst.

Hvis vi en dag måtte komme dertil, og der tror jeg slet ikke vi er endnu, at der var den forståelse, så vil jeg jo i hvert fald pege på, at Folketinget er nødt til at have relativt flere ressourcer i forhold til regeringen. For det, at man sidder med et embedsværk med hundredvis af embedsmænd, der kan skrive lovtekster, mens vi ingen har til at gøre det – vi har dårligt nok nogen faglig hjælp – er selvfølgelig et kæmpestort problem. Og så er der heller ingen tvivl om, at et opgør med partidisciplinen, også er nødt til at være der, og det er nødt til at være sådan en kulturel ting. For det, der sker lige nu, er jo, at Folketinget er paralyseret af, at dem, der sidder i regering, også har et flertal i Folketinget, og derfor er man meget, meget loyale over for regeringen.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til hr. Rasmus Jarlov. Der er ikke yderligere korte bemærkninger, og vi går videre til ordføreren for forslagsstillerne, fru Leila Stockmarr fra Enhedslisten. Velkommen.

(Ordfører)

Leila Stockmarr (EL):

Tak for det, og tak til Rasmus Jarlov for de kloge bemærkninger. Jeg må også starte med at berolige med, at det her ikke har afskrækket hverken mig som nyt folketingsmedlem eller Enhedslisten fra at fremsætte lovforslag i fremtiden.

Jeg må sige, at jeg er skuffet over regeringen i dag. I december 2022 skrev regeringen i sit eget regeringsgrundlag, at den ville ændre Danmarks klimamål om klimaneutralitet fra 2050 til 2045 og sætte et nyt 110-procentsreduktionsmål for 2050. Efter 2 år med flertal i Folketinget har regeringen endnu ikke fulgt op på sit løfte. Og det er på den baggrund, fordi tiden flyver af sted, uden der sker nok på klimaområdet, at vi fremsatte det her lovforslag om at skrive regeringens egne klimamålsætninger ind i klimaloven. Vi ville netop give regeringen mulighed for at stemme ja til sin egen politik, så vi alle sammen fik vished om, hvor vi havde regeringen, og hvad

Kl. 15:04

Kl. 15:05

Kl. 15:05

Kl. 15:05

Kl. 15:06

Kl. 15:06

Kl. 15:07

Kl. 15:07

Kl. 15:08

Kl. 15:08

regeringens ambitionsniveau var. Det er en mulighed, regeringen desværre ikke har grebet.

I vores optik er det faktisk ligetil at ændre klimamålene. Det kræver ikke de store krumspring, og slet ikke, når man er en flertalsregering. Derfor undrer det os virkelig også, at regeringen, som nu har siddet i 2 år, ikke allerede har gjort det selv. Og eftersom flere har antydnet, at det her skulle være et drilleforslag, må jeg bare sige, at nej, det er langtfra et drilleforslag. Det er et bundseriøst forslag, som bygger på en dyb bekymring for de klimaforandringer og den klimakrise, vi står midt i – en klimakrise, der betyder, at alle skridt i den rigtige retning tæller, og jo før, jo bedre. Derfor er vi også ærgerlige over, også selv om vi har et højere ambitionsniveau end det, lovforslaget her stikker ud, at vi allerede nu har spildt 2 år, fra vi havde et regeringsgrundlag, hvor vi fik klarhed omkring regeringens politik, til nu, hvor vi forhåbentlig snart bliver indkaldt til forhandlinger. Det var faktisk 2 år, hvor vi kunne have højt vore ambitionsniveau og sendt klare signaler til det omgivende samfund om, hvor vi som Folketing gerne ville hen med den grønne omstilling.

Så må jeg også bare sige, at når man høster anerkendelse for at hæve sine mål, og det gjorde regeringen, da man lancerede sit regeringsgrundlag, så skylder man også at gøre de mål til virkelighed, ellers bliver det en gratis omgang. Derfor havde vi ærlig talt også forventet, at regeringen i dag ville sige, at den ville stemme for sin egen politik.

I vores optik er det vigtigt, at der er klarhed omkring Danmarks klimamål. Det er også noget, som Klimarådet har været ude at udtale flere gange, både over for offentligheden og over for vores virksomheder, som skal indstille sig på, hvilken politik og hvilket ambitionsniveau den grønne omstilling skal have de næste mange år. Og det går altså ikke, at vi i 2 år har ét klimamål i regeringsgrundlaget og et andet i klimaloven. Det sender et helt forkert og meget uklart signal til det omkringliggende samfund.

Regeringen har, som vi også frygtede, skudt implementeringen af sin egen politik til hjørne. Vi ser selvfølgelig frem til at forhandle en ny klimalov, men vi så hellere, at vi gjorde det på skuldrene af, at vi havde et nyt mål om klimaneutralitet for Danmark, end at vi nu skal have det alt sammen forhandlet i samme pulje. For der er jo faktisk ikke nogen grund til at udskyde det. Og hvad nu, hvis der f.eks. kom et valg, inden vi skal forhandle en ny klimalov? Regeringen har jo flertal nu, og vi kunne bruge tiden i forhandlingsrummet til at fastsætte et nyt ambitiøst 2035-mål og se på de andre muligheder, vi har for at gøre klimaloven mere ambitiøs, f.eks. i forhold til at styrke klimalovens globale dimension og sætte reelle reduktionsmål for vores globale klimaindsats. Det kunne vi have brugt tiden på. I stedet for skal vi nu bruge dyrebar forhandlingstid på at kæmpe for, at vi som minimum får implementeret regeringens egen politik.

Så vil jeg også gerne understrege – og det er der jo også flere af de øvrige partier her, der har understreget i dag – at det her faktisk ikke handler om, at vi gerne vil have implementeret *Enhedslistens* politik. I Enhedslisten så vi gerne, at vi havde et mål om, at Danmark skulle være klimaneutral i 2040. Så det handler egentlig ikke om, at vi vil fremme vores egen politik. Det handler om, at vi som minimum vil have, at regeringen gør deres eget regeringsgrundlag til virkelighed. Så tak for det.

Kl. 15:13

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

21) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 6:

Forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af den økonomiske afrapportering og planlægning til også at omfatte trivsel, miljøpåvirkning og natur.

Af Christina Olumeko (ALT) m.fl.
(Fremsættelse 02.10.2024).

Kl. 15:13

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Christina Olumeko, vil gerne begrunde forslaget. Velkommen.

Kl. 15:14

Begrundelse

(Ordfører for forslagsstillerne)

Christina Olumeko (ALT):

Så længe bnp stiger, er alting godt. Det er groft sagt vores nuværende økonomiske forståelse. Forslaget, vi behandler her i dag, handler om at udvide den tilgang. Det er nemlig den forståelse, som har ført os direkte ind i bl.a. en klimakrise uden blinkende alarmer. Og det er jeg ikke den første til at sige. Mange økonomer og politologer, heriblandt nobelpristageren i økonomi Joseph Stiglitz, har efterspurgt en mere helhedsorienteret tilgang end det, bnp kan tilbyde. Samtidig er en række lande som Wales, New Zealand, Island og Finland i fuld gang med at eksperimentere med trivselsøkonomi. Der sker meget rundt omkring i verden, men ikke i Danmark. Derfor skal vi for første gang i Folketinget i dag diskutere trivselsøkonomi.

Men lad mig lige spole lidt tilbage, for hvad er trivselsøkonomi egentlig? Trivselsøkonomi er en økonomisk tilgang, der sætter menneskers livskvalitet i centrum frem for udelukkende at fokusere på indikatorer såsom bnp og beskæftigelse. I en trivselsøkonomi vurderes økonomien på sociale og miljømæssige indikatorer. Det kan være biodiversitet, CO₂-udledning, forventet levetid eller børnefattigdom. Idéen er at skabe en økonomi, hvor politik understøtter det gode liv for alle, samtidig med at økonomien respekterer planetens grænser. Trivselsøkonomi kan implementeres på mange måder. I dag foreslår vi i Alternativet at tage et lille skridt, nemlig det, at vores økonomiske redegørelser udvides med fremskrivninger, der også inkluderer trivsel, miljøpåvirkning og natur. Det tror vi vil være en god start til at afprøve en bedre og bredere økonomisk forståelse.

Tak for ordet. Det var min indledning, og jeg ser meget frem til debatten i dag.

Kl. 15:15

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Forhandlingen er hermed åbnet, og den første, der får ordet, er finansministeren.

Kl. 15:16

Forhandling

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Mange tak for ordet, og også tak til forslagsstillerne. Danmark er på mange måder verdens bedste land. Generation efter generation har bygget og udbygget det velfærdssamfund, som vi har i dag, og det har gjort os til et helt unikt fællesskab. Jeg deler intentionen

i forslaget, nemlig at vi til stadighed skal arbejde med at udvikle Danmark til at være grønnere, rigere, tryggere og med en stadig højere trivsel. Det er selvsagt helt centralt, at det ikke kun er ord, men at ord bliver til handling, og det gør de.

Da jeg tiltrådte som finansminister i 2019, meldte jeg ud, at jeg ville være en grøn finansminister. Det står jeg ved, og jeg synes også, der er sket meget på den konto siden. I efteråret 2019 indgik vi en aftale om Danmarks første klimalov med et bindende mål på 70 pct.s reduktioner i 2030 i forhold til 1990, og jeg vil i dag gerne benytte lejligheden til også at takke Alternativet for at være med til at sætte klimaet så stærkt på dagsordenen. Det tror jeg har været godt for hele Folketinget, så tak for det.

I forhold til klimaloven endte det heldigvis også med, at et næsten enigt Folketing tog ansvar og vedtog klimaloven i 2020. Det var ubetrukket land, men vi gjorde det. I dag kan vi se, at vejen til indfrielse af det ambitiøse 2030-mål ligger foran os. Det skyldes bl.a., at regeringsgrundlaget og 2030-planen fortsætter den tidligere regerings kurs, og så skyldes det, at der i dag er bred opbakning til den grønne omstilling. Med den politiske aftale om den grønne trepart har en bred kreds af Folketingets partier givet deres opbakning til en historisk omlægning af Danmarks natur, der vil forandre danmarkskortet. Det er ganske enkelt en milepæl, som viser rækkevidden og betydningen af det brede politiske samarbejde, men også, at der er sat en kurs, og at man ikke bare har viljen til at tale om at lave forandringer, men at man gør det. Vi baner vejen for en genopretning af livet i vores fjorde og kystvande, og vi omlægger landbrugsjord til meget mere skov og natur. Det er store grønne skridt for vores natur, klima og miljø, men vi ved også godt, at den grønne omstilling kræver endnu mere. Vi er ikke nået til vejs ende, men vi er godt i gang.

I foråret var jeg på besøg hos IMF i Washington. Et af de helt store emner dér var grønne regnemodeller, og lad mig bare sige: Danmark er førende; verden lytter faktisk til os, også når det gælder regnemodeller. Derfor var jeg sammen med gode kolleger i Washington for at præsentere Finansministeriets grønne regnemodel, Grøn REFORM, til stor interesse for andre lande, som også har brug for at udvikle analyseværktøjer, der kan belyse samspillet mellem økonomi, natur og klima. For mit eget vedkommende har det været en vigtig ambition at få Finansministeriet ind som en central drivkraft i den grønne omstilling, bl.a. ved at Finansministeriet skulle have en grøn regnemodel. Det har vi fået med Grøn REFORM. Modellen giver bedre mulighed for at vurdere både klimamæssige og økonomiske effekter af politiske tiltag, og det har hele tiden været afgørende for mig at blive skarpere på at belyse samspillet mellem klima og økonomi, når vi skal træffe politiske beslutninger. Det værktøj er et af de bedste af sin slags i verden, men vi vil hele tiden arbejde på, at det kan blive endnu bedre. Modellen er både blevet brugt i arbejdet med en grøn skattereform og senest i forbindelse med den grønne trepart, og regeringen ønsker ikke bare at skabe forandring derhjemme. Vi håber også at kunne inspirere andre til at gøre det samme, og jeg kan sige, at der var meget stor interesse, også fra andre lande, i forhold til hvordan vi har grebet det an herhjemme.

Når det gælder trivsel, er det vigtigt at sige, at i Danmark gør vi meget for at hjælpe borgere på kanten af vores samfund, men der findes desværre en gruppe af nogle af vores allermest udsatte borgere, som har svært ved at passe ind i de kasser, vi som samfund sætter op. Der er vi nødt til som samfund at se på, hvordan vi kan indrette det efter borgerne og ikke efter systemet. Vi ønsker at sætte mennesket først og hjælpe folk, hvor de er, med færre krav og færre sanktioner. Det skal være med til at sikre, at nogle af de allermest udsatte borgere kan leve et mere værdigt liv. Det vil vi inden længe komme med bud på hvordan kan gøres, og med finansloven for 2025 har vi afsat midler til en ramme til en værdig socialpolitik, som skal

bidrage til en ny tilgang til at møde nogle af de allermest udsatte borgere i Danmark.

Kl. 15:21

Vi ser samtidig, at der desværre er klare signaler på en stigende mistrivsel blandt mange børn og unge, ikke kun i Danmark, men også internationalt. Det er naturligvis ulykkeligt for den enkelte, som mistrives, hvad end det er et barn, en ung eller en voksen. Det er også noget, der sætter pårørende og familier i meget svære situationer, og vi har som samfund en klar forpligtelse til at gøre vores for at hjælpe dér. Vi må også erkende, at det kan være svært at få greb om, hvad mistrivsel helt præcis skyldes. Vi skal derfor blive klogere på årsagerne til mistrivsel, og derfor har regeringen nedsat Trivselskommissionen, der skal komme med forslag til, hvordan vi kan styrke børn og unges trivsel, og jeg ser meget frem til, at de leverer på det arbejde her i starten af det nye år.

I årets finanslov prioriterede vi eksempelvis Headspace. Det er jeg meget glad for, da det gør det muligt for Headspace at tilbyde hjælp til unge i endnu flere byer på tværs af landet. Jeg synes, det er en rigtig god måde at arbejde på, for det giver unge mulighed for at henvende sig anonymt til Headspace og få hjælp fra ungerådgivere med forskellige livserfaringer, indsigter og kompetencer, og det er en afgørende brik for mange unges trivsel. Heldigvis er det også sådan, at ud over Headspaces gode arbejde er der mange andre projekter i Danmark, der tilbyder hjælp til vores unge. Det skal vi bakke op om.

I beslutningsforslaget foreslås det, at der årligt skal udarbejdes en trivselsøkonomisk redegørelse, og her er det nok vigtigt at sige, at klima, miljø og trivsel i forvejen løbende bliver belyst i vidt omfang. Det sker bl.a. i ministeriernes redegørelser og analyser samt i kommissionsrapporter. I forhold til afrapportering på det grønne område mener jeg, at vi allerede er meget langt. Det sker f.eks. i miljøpolitisk redegørelse fra Miljø- og Ligestillingsministeriet og klimastatus og fremskrivning fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. Hvad angår trivsel, mener jeg grundlæggende, at området er for komplekst til at kunne reduceres til et enkelt tal. For eksempel gennemfører alle folkeskoler hvert år en trivselsmåling blandt eleverne fra børnehaveklassen til og med 9. klasse. Det er et vigtigt redskab, men kun et aspekt af vores børns trivsel.

Trivsel og mistrivsel er komplekse størrelser, der kan dække over mange forskellige udfordringer, som er forskellige fra barn til barn, fra ung til ung og fra voksen til voksen. Derfor mener jeg, at den førnævnte Trivselskommission er den rigtige vej at gå, og at konkrete projekter, der yder direkte hjælp til unge i mistrivsel, er ekstremt vigtige. Regeringen har altså i høj grad fokus på konkrete handlinger og på at følge og analysere trivsel, klima og miljø, og når vi i regeringen tager stilling til den anbefalede politik, er det en afvejning mellem mange hensyn, hvor danskernes trivsel og den grønne omstilling selvfølgelig også har stor vægt.

Med udgangspunkt i det, jeg her har sagt, synes jeg ikke, at det er den bedste vej at gå, at der udarbejdes en fast årlig trivselsøkonomisk redegørelse, som forslagsstillerne har foreslået. Men som jeg sagde indledningsvis, deler jeg ambitionen om, at der skal føres en politik, som bidrager til bedre trivsel, en sundere natur og grøn omstilling, og det mener jeg også regeringen lever op til. Regeringen kan på den baggrund ikke støtte beslutningsforslaget. Tak.

Kl. 15:24

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Der er et par korte bemærkninger. Den første er fra fru Christina Olumeko.

Kl. 15:24

Christina Olumeko (ALT):

Tak til ministeren for en fin tale og jeg kvitterer også for en anerkendelse af Alternativets bidrag til klimakampen i Danmark. Jeg vil gerne gribe lidt fat i bruttonationalproduktet som en nøgleindikator,

som jo altså er det, enhver regering vurderes på, som er det, vi forstår ved vækst, og som er det, ministeren også selv bliver vurderet på, når ministeren fremlægger Danmarks økonomiske redegørelse.

Anerkender ministeren ikke, at bruttonationalproduktet har været styrende for, hvordan vi forstår økonomiens succes både i Danmark og i verden, og at det jo ikke siger noget om hverken klimaet eller naturen, og at det bl.a. er derfor, at vi er styret direkte ind i en klima- og biodiversitetskrisen uden blinkende alarmer, fordi bnp er steget og steget?

Kl. 15:25

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 15:25

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Der er ingen tvivl om, at bruttonationalproduktet er et vigtigt udtryk for, hvordan det går med et lands økonomi. Typisk vil det være sådan, at lande, der har et højt bruttonationalprodukt, har en større velfærd og også en bedre trivsel end lande, der har et meget lavt bruttonationalprodukt. Jeg er stolt af, at det går godt for dansk økonomi, at vi har vækst i dansk økonomi, at vi har en høj beskæftigelse, og at vi har en lav arbejdsløshed, men jeg hører ikke til dem, der tror, at det er hele fortællingen om, hvorvidt man er et lykkeligt folk eller et lykkeligt samfund. Det er meget mere kompliceret, og det kan man ikke bare koge ned til et bnp-tal.

Det handler selvfølgelig også om, hvordan trivslen er for vores børn og unge, hvordan velfærden opleves hos borgerne, og hvordan vi håndterer de udfordringer, der er i forhold til naturen og klimaet. Så er bnp vigtigt? Ja. Er det svaret på alle livets spørgsmål? Nej.

Kl. 15:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 15:26

Christina Olumeko (ALT):

Det er Alternativet sådan set enige i, altså at bnp har en række vigtige begrænsninger, og at bnp netop ikke er den eneste fortælling, så det er jeg glad for at finansministeren også selv understreger. Men det er jo derfor, vi netop fremsætter det her beslutningsforslag. For når vi kigger på vores finanspolitik og på os finansordførere og det, vi taler om, så er det jo netop beskæftigelse, og at bnp skal stige hvert år, bl.a., bare for at nævne et par ting; det er også huspriser. Det er indikatorer, som kan sige noget om den økonomiske aktivitet. Det kan være interessant at kigge på, men det siger netop ikke noget om det, som betyder allermost for os mennesker. Så kunne vi ikke gøre noget, for at vi rent faktisk måler på det, der betyder mere, nemlig vores velfærd?

Kl. 15:27

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 15:27

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Som jeg netop har nævnt, er der arbejde i gang på mange fronter her. Der kommer vigtige tal og rapporter fra Miljøministeriet, fra Klimaministeriet, og vi har en Trivselskommission nedsat. Så i virkeligheden synes jeg næsten, at det ville være ærgerligt, hvis man bare skulle zoome ind på et enkelt tal i forbindelse med en økonomisk politik. Man er nødt til at se det her mere i sammenhæng.

Jeg har det så også sådan, at det, at det går godt med dansk økonomi, er positivt. Og i modsætning til Alternativet tror jeg godt, at det, at man har vækst, er med til at give mere trivsel og mere

velfærd, og at man kan gøre det på en måde, hvor man også har en grøn omstilling, hvor vækst og grøn udvikling ikke er hinandens modsætninger, men kan være hinandens forudsætninger.

Kl. 15:28

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 15:28

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det. Jeg tror, at når beslutningsforslaget her taler om trivsel, er det i meget bredere forstand end unge og børns trivsel. Det er jo et nyt økonomisk begreb, hvor man forsøger på en lang række indikatorer at måle på, hvordan forskellige økonomiske tiltag bredt påvirker menneskers lykke og velfærd. Men det kan vi vende tilbage til.

Mit spørgsmål er mere konkret, for jeg synes faktisk, at der er en fornuft i det her forslag. Når jeg kigger i Økonomisk Redegørelse og ser på tabel 1, så er der ligesom nogle nøgletal som f.eks. bnp, inflation, beskæftigelse og huspriser, men noget, jeg synes kunne lige lige for, var, at det grønne bnp eller det grønne nettonationalindkomstbegreb, som Peter Birch Sørensen og andre har introduceret, optrådte på lige fod med dem. Det vil sige, at når vi fik den her opdatering hvert halve år, så vi også, hvordan man f.eks. har brugt naturressourcerne, og hvordan man har slidt på naturgrundlaget, så det ligesom blev en del af vores vurdering af, hvordan økonomien udviklede sig. Vil finansministeren være indstillet på det?

Kl. 15:29

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 15:29

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Allerførst vil jeg sige, at jeg er helt med på, at trivselsbegrebet er bredere end vores børns og unges trivsel. Det, jeg gør mig til talsmand for i dag, er, at uanset hvordan man vælger at gøre det op i forhold til trivsel, er det, der for alvor ændrer menneskers liv, ikke, hvad der står i en tabel, eller om det står i en publikation fra Finansministeriet, Miljøministeriet eller Socialministeriet. Det er, at man træffer nogle politiske beslutninger, som er med til at skabe nogle bedre rammer om menneskers liv.

Det var jo derfor, jeg nævnte konkrete eksempler fra finansloven, bl.a. i forhold til hvordan vi vil gøre en indsats for at styrke trivslen for børn og unge, hvilket jeg synes er en af de allerstørste samfundsmæssige udfordringer, vi står med. Mit gæt vil være, at det er en tilgang, som Enhedslistens ordfører deler.

Så har jeg det også sådan, at vi kommer med en økonomisk tilgang fra Finansministeriet og Skatteministeriet, og den bliver jo så suppleret af, hvad der kommer fra andre ministerier, og det synes jeg faktisk er en fornuftig måde at gøre det på.

Kl. 15:30

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 15:30

Pelle Dragsted (EL):

Jeg er helt enig i, at det selvfølgelig er de konkrete tiltag, vi tager, som er det afgørende, men det, at man løbende følger udviklingen f.eks. i bnp og beskæftigelse, er jo noget, man gør for at give finansministeren og os andre nogle gode redskaber at pejle efter. Og det er jo bare sådan, at man tit reagerer på det, man måler på og ser, og nu er der altså nogle af Danmarks dygtigste økonomer, der har udviklet det her grønne nettonationalindkomstbegreb, som, om man

så må sige, tager bnp og bygger oven på det, så hvis vi f.eks. har øget vores bnp, men har gjort det ved at fjerne alle fiskene i vores hav, så kan man godt sige, at vi er blevet rigere, men realiteten er jo, at vi er blevet fattigere, fordi vi ikke længere har den ressource. Ville det ikke være på tide at inkorporere det i vores økonomiske redegørelser?

Kl. 15:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 15:31

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jeg tror ikke, der er nogen planer om at føre en politik, hvor vi vil øge bnp ved at fjerne alle fisk fra danske farvande.

Jeg synes, det er fint, at der er uafhængige økonomer, der kommer med deres arbejde. Det kan være med til at styrke den offentlige debat. Men til syvende og sidst handler det om, om man træffer politiske beslutninger, der ændrer menneskers liv i en positiv retning. Det gjorde vi bl.a. med den grønne trepart, som er en kæmpe stor aftale, der vil hjælpe vores natur og biodiversitet, og som Enhedslisten desværre valgte ikke at være med i, mens andre partier tog ansvar.

Kl. 15:32

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så er det hr. Peter Kofod.

Kl. 15:32

Peter Kofod (DF):

Tak for det. Jeg havde sådan håbet, at finansministeren havde turdet åbne den store taske og hive den store hammer frem og så give forslagsstillerne svar på tiltale, for jeg må sige, at det her beslutningsforslag jo er en trojansk hest for far left økonomisk politik i en eller anden ny forklædning, hvor man prøver at sige, at man er gode mennesker, der bare vil vores alle sammens trivsel. Og i virkeligheden ender vi så med noget, der giver lav vækst og fattigdom og nogle forsvindende muligheder for et politisk flertal for at træffe de rigtige beslutninger, som giver danskerne muligheder, for det er jo det, økonomisk vækst gør. Det er ikke et mål i sig selv, men det giver os og de politikere, man stemmer på, og danskerne individuelt nogle fantastiske muligheder for at indrette et godt liv for sig selv og deres børn og et godt samfund for hinanden. Det synes jeg at vi skal værne om, og jeg synes, vi skal sige klart fra, når den yderste venstrefløj kommer og pakker noget ind, som måske lyder meget godt, når man læser det, men i virkeligheden, tror jeg, er meget farligt for vores samfund. Tak.

Kl. 15:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Jeg kan konstatere, at der er flere her i den time, jeg efterhånden har været her, der har brugt nogle små engelske vendinger. Det må man ikke! Ministeren.

Kl. 15:33

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jeg synes, jeg har været meget klar i, at for mig og for regeringen er økonomisk vækst positivt, fordi det bidrager til, at mennesker får mulighed for at leve et bedre liv. Det, at folk er i arbejde og vi har en høj beskæftigelse, er for mig som socialdemokrat en del af mit dna. Det er helt afgørende vigtigt. Jeg tror også, at økonomisk vækst og grøn omstilling kan gå hånd i hånd. Det har vi i Danmark vist kan lade sig gøre. Det er en del af hele den måde, jeg tænker på.

Jeg siger så også, at jeg er helt med på, at økonomi ikke er alt, hvad livet handler om – heldigvis – og derfor er trivsel og natur og miljø ting, der selvfølgelig skal tænkes sammen med den, så vi

har en helhed. Vi er hele mennesker. Men at det, at det går godt for dansk økonomi, også er godt for, at vi kan have nogle gode liv, synes jeg er ret klart.

Kl. 15:34

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 15:34

Peter Kofod (DF):

Det er jeg glad for at høre. Jeg er også glad for, at finansministerens synes, at jeg skruede op retorisk, for det er jo lidt noget mærkeligt noget, at forestille sig. Altså, jeg er meget glad for naturen, og jeg håber også, at mine kollegaer trives. Det er da ting, jeg sætter meget stor pris på, selvfølgelig. Det skal man da. Sådan er det at være menneske. Men det der med at tro, at de der to ting sådan ligesom skal ind i et regneark, at de to ting skal spille med, er jo altså at blande tingene noget sammen, og det vil jeg bare på det kraftigste advare mod. Så jeg er glad for finansministerens sidste svar her.

Kl. 15:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 15:35

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Altså, jeg vil igen sige, at det, vi har formået i det her lille land, jo er faktisk at gøre noget ret fantastisk. Vi har formået, samtidig med at vores bnp er vokset, at bidrage til den grønne omstilling på en måde, som gør, at vi forhåbentlig skaber nogle bedre rammer, og det tror jeg bestemt vi gør, for den danske befolkning, men hvor vi også viser andre lande, at det kan lade sig gøre. For hvis vores budskab var, at man bare skal skrue ned på velfærden for at få en bedre grøn omstilling, tror jeg ikke, vi ville være et foregangsland. Men vi har vist, at begge dele kan lade sig gøre samtidig – både velfærd og grøn omstilling.

Kl. 15:35

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Fru Lisbeth Bech-Nielsen.

Kl. 15:35

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Er finansministeren enig i, at i dagens Danmark står økonomiske nøgletal som bnp-vækst højere end social trivsel eller økonomisk bæredygtighed, når de økonomiske ministerier præsenterer rigets tilstand?

Kl. 15:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 15:36

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Jeg er som finansminister jo en af dem, der har et meget stort ansvar for landets økonomi. Nogle af mine kolleger har primært ansvar for andre opgaver – det kunne være klimaministeren, det kunne være miljøministeren, det kunne være socialministeren – så jeg er ikke enig i, at vi som regering ikke har et helhedssyn. Men jeg tror også, at spørgeren vil medgive, at hvis man ikke har en stærk økonomi, er det svært at investere både i vores velfærd, i den grønne omstilling og i en bedre trivsel for eksempelvis vores børn og unge. Så i den forstand hænger tingene sammen, og det helhedssyn er også et, vi som regering lægger stor vægt på.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 15:36 har en meget stor betydning. Dermed ikke sagt, at arbejdet bærer lønnen i sig selv, men det at være en del af arbejdsfællesskabet i større eller mindre grad har meget stor betydning, og det glæder mig også, at stadig flere seniorer får plads på arbejdsmarkedet, at flere seniorer også vælger at blive længere tid på arbejdsmarkedet, og at der er plads til det.

Lisbeth Bech-Nielsen (SF):

Men der er finansministeren inde ved kernen af den her diskussion, nemlig om man har en meget smal definition af økonomi, eller om man kigger bredere på det, som vi diskuterer det i dag, eksempelvis hvis man som land ødelægger sit eget ressourcegrundlag, som det er sagen lige nu med vores indre farvande, der er fuldstændig døde. Det kunne man jo også definere som et økonomisk grundvilkår, nemlig at man har ressourcer også til fremtidige generationer.

Kl. 15:36

Kl. 15:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 15:37

Finansministeren (Nicolai Wammen):

Vi har jo netop, bl.a. sammen med SF, lavet den grønne trepart, som er en historisk stor investering og retningsgivende for vores natur og for vores biodiversitet i forhold til klima. Det har vi gjort ved også at sætte økonomi bag. Så i stedet for at have en diskussion om, om tallene skal stå i det ene eller det andet ministeriums publikation, synes jeg, at det, der er interessant, er, hvad vi gør i virkelighedens verden, og her handler den her regering markant, bl.a. sammen med SF og tak for det.

Kl. 15:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til finansministeren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Vi går i gang med ordførerrækken, og den første er hr. Benny Engelbrecht fra Socialdemokratiet.

Kl. 15:38

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

Tak for ordet, formand. Ikke blot for at takkes hr. Peter Kofod, men også for at debatten kan komme hurtigt ud over kanten, vil jeg starte med konklusionen, nemlig den, at Socialdemokratiet ikke kan støtte beslutningsforslaget. Jeg synes, finansministeren har redegjort klart og tydeligt for regeringens position, og jeg deler til fulde de analyser og de konklusioner, der ligger, i forhold til det. Det ville også være mærkeligt, hvis jeg ikke delte min partifælles synspunkter på det.

Jeg vil dog måske bare fremhæve et par enkelte ting. For det første synes jeg måske, at finansministeren er en kende for beskeden, når det handler om det vigtige arbejde, der er med GrønREFORM-værktøjet. Finansministeren nævner betydningen af det i forhold til både den grønne skattereform og også grøn trepart, men man må sige, at det er et innovativt arbejde. Jeg synes, at den internationale ros, som også er blevet Danmark til del, for at have arbejdet med det, er fuldt fortjent. Så her fra talerstolen skal der også bare være et lille kip med Dannebrog og også det grønne flag for det.

Et andet enkeltelement, som jeg gerne vil tillade mig at tilføje til de udmærkede synspunkter, som finansministeren kom med, er blot det synspunkt, at ud over alt, hvad der i øvrigt kan danne rammerne for det gode liv, og hvad man kan måle og veje, er det efter min overbevisning også væsentligt at fremhæve de kæmpe fremskridt, vi har gjort i vores samfund, ganske enkelt fordi så mange flere danskere har fået plads på arbejdsmarkedet. Vi er over 3 millioner danskere, som er aktive på arbejdsmarkedet. Det har en meget stor betydning, fordi det at være selvforsørgende, at have en frihed i sit eget liv til at disponere over sine egne midler og sine egne indtægter

Jeg var selv ung i 80'erne og oplevede ungdomsarbejdsløsheden dengang og kan huske, hvordan det var, da Poul Nyrup Rasmussen tiltrådte som statsminister i 1993, hvor vi havde en ledighed på ca. 350.000, en ledighed på 12 pct. af arbejdsstyrken. Det var en helt anden tid. Det lykkedes dengang at få knækket ledighedskurven, og vi kom ned under 5 pct. i ledighed i 2001, da Poul Nyrup Rasmussen stoppede som statsminister. Men man må bare sige, at den høje beskæftigelse, vi har nu, må vi ikke tage for givet.

Sluttelig vil jeg blot komme med den tilføjelse til diskussionen om bnp, at der jo er et par elementer, hvor – det må jeg medgive fru Christina Olumeko – bnp er fuldstændig styrende økonomisk, bl.a. fordi bnp er et af de få fuldstændig sammenlignelige tal, vi har på tværs af nationer. Det betyder, at Danmarks internationale humanitære bistand er defineret ud fra en procentsats af vores bnp. Det er vores investeringer i forskning også, og det er vores forsvarsudgifter også. Så på den måde er der jo selvfølgelig nogle steder, hvor bnp er en meget stærkt styrende faktor i forhold til vores samfundsøkonomi. Men på en lang række andre områder må man sige at der jo er så mange andre faktorer, som spiller ind.

Men som sagt er konklusionen herfra, at Socialdemokratiet ikke kan støtte beslutningsforslaget, men takker for debatten.

Kl. 15:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger. Først er det til fru Christina Olumeko.

Kl. 15:42

Christina Olumeko (ALT):

Tak til ordføreren fra Socialdemokratiet for talen. Jeg vil gerne erklære mig enig i, at GrønREFORM er en rigtig, rigtig god regnemodel, som vi er meget glade for. Den er blevet implementeret i Alternativet. Vi arbejder jo som bekendt også for, at den skal udvides til flere områder end affald, landbrug og skatter og afgifter, som det er lige nu. GrønREFORM er jo faktisk, vil jeg sige, et bud på en trivseløkonomisk regnemodel, fordi man inkorporerer miljøpåvirkning og natur. Det kan jeg så forstå at Dansk Folkeparti ikke kan lide. Det må de jo selv afskaffe, hvis de en dag får regeringsmagten. Men vi er glade for den regnemodel.

Til gengæld vil jeg gerne hive lidt fat i noget af det, som finansministeren selv var inde på, for lige at høre, om ordføreren ser det på samme måde, nemlig det med, at det, vi måler på, det, vi vurderer økonomien på, det, som vi finansordførere skal forsvare, ikke betyder så forfærdelig meget for, hvordan vi handler efterfølgende. Skal det forstås sådan, at ordføreren måske også tænker, at vi lige så godt bare kan afskaffe de økonomiske afrapporteringer, fordi de egentlig ikke rigtig har betydning for den politik, vi fører?

Kl. 15:43

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 15:43

Benny Engelbrecht (S):

Jeg kan sige så meget, at jeg ikke blot læser økonomiske redegørelser, rapporter fra Det Økonomiske Råd og alt muligt andet; jeg læser jo også, hvad der kommer af andre publikationer. Jeg følger helt utrolig præcist og nøje med i f.eks. fremskrivningerne fra Energinvesteringens side, især fordi jeg er meget interesseret i transportens

område, kan jeg afsløre. Det er vel meget naturligt, at vi som finansordførere følger med i alle tænkelige tal og statistikker. Det er heller ikke uden betydning, hvordan f.eks. huspriserne, boligpriserne i Danmark udvikler sig. Det har da en enormt stor betydning. Så det er ikke sådan, at der er noget af det talmateriale, som bliver lavet i dag, der er uvæsentligt. Det er jo også væsentligt at tage med.

Men jeg vil også nikke anerkendende til GrønREFORM. Det er klart, at det er et vigtigt arbejde, der er sat i gang, og det kommer jo til at blive foldet ud i de kommende år.

Kl. 15:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 15:44

Christina Olumeko (ALT):

Ja, og ambitionen fra Alternativet er sådan set, at GrønREFORM bliver brugt i de mellemfristede fremskrivninger på sigt. Det vil jo sådan set være en delvis implementering af trivseløkonomi i Danmark. Så det håber vi at Socialdemokratiet også kunne være med på længere hende i implementeringsfasen.

Jeg vil egentlig gerne dykke lidt ned i det her med vores nuværende økonomiske afrapporteringer. For jeg synes, de er ret centrale for den politik, vi fører. Det, at vi har fokuseret meget på strukturel beskæftigelse, er jo det, der har medført det store fokus på arbejdsudbudsreformer. Det kan man være uenig eller enig i, men ordføreren må da anerkende, at det betyder noget, hvad det er, vi måler på og vurderer, når vi laver politik.

Kl. 15:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 15:45

Benny Engelbrecht (S):

Altså, man må sige, at der er mange, der netop har påpeget, at sådan klassiske førstegenerationsreformer måske er ved at være udtømt, og at det er nye typer af reformer, der er behov for. Reformkommissionens arbejde med det peger jo også meget tydeligt i retning af f.eks. noget af det, som regeringen har taget initiativ til på uddannelsesområdet og andet. Så jeg synes da, at det er meget gode eksempler på, at der også bliver handlet på de udmærkede analyser, der bliver lavet.

Kl. 15:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 15:45

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det. Jeg tror ikke, at der er nogen, der er uenige i, at de eksisterende tal er fornuftige at have, altså tal for inflation og beskæftigelse og bnp og bni osv. Det, som Alternativets forslag handler om, er jo, om vi har brug for at udvide de her redegørelser med nogle andre oplysninger til brug for vores politiske beslutningstagning og styring af den samlede økonomi. Det undrer mig lidt, at Socialdemokraterne ikke ønsker det. Men man kan jo sige, at hvis man ser sådan historikken på det, er det jo sådan lidt, at Socialdemokraterne tit skal trækkes lidt til trug på det her område. Da vi foreslog det her med GrønREFORM og grønne regnemodeller, husker jeg også en stærk modstand. Nu står ordføreren og er glad for det, og det samme så vi med klimaloven og klimamålene. Så mit spørgsmål må egentlig være: Tror ordføreren ikke, at han om 2, 3 eller måske 5 år vil stå her og rose, at nu har man indbefattet den her grønne nettonational-

indkomst i den økonomiske redegørelse og så være rigtig glad for det?

Kl. 15:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 15:46

Benny Engelbrecht (S):

Jeg tror, at vi om 3-5 år står her og kan glæde os over, hvor meget GrønREFORM har udviklet sig over tid, og hvordan det i endnu højere grad er blevet et – jeg mangler faktisk lige et dansk udtryk for det, jeg beklager, hr. formand – benchmark; jeg tror faktisk godt, man kan bruge benchmark i en dansk relation også, altså et internationalt benchmark for, hvordan man regner på den måde, som også kan bringe inspiration til andre dele af verden. For pointen er jo også, at det er meget fint at kunne tale om, hvordan man kan regne på forskellige ting, men derfra og så at kunne gå til noget, som er målbar evidens, er jo et ret langt stykke vej. Der må man sige, at danske forskere og danske økonomer i den grad har bidraget til at udvikle det, og det synes jeg er fremragende, og at det også kan bruges internationalt og kan bruges i globale sammenhænge, synes jeg også vi skal være stolte over.

Kl. 15:47

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 15:47

Pelle Dragsted (EL):

Det synes jeg også man kan diskutere, altså elementer af det. Men nu var det mere det grønne bnp, jeg talte om, altså det, som Peter Birch Sørensen og andre fremtrædende danske økonomer har udviklet, og som jo er et forsøg på oven på det eksisterende bnp at bygge dels den, om man så må sige, nedslidning, der er af naturgrundlaget, dels det tab af rekreative værdier, som sker, når man nedbryder naturgrundlaget, og få det ind i et nationalregnskab, sådan at de konsekvenser, der er af vores politik, rent faktisk betyder noget for menneskers liv, som jo ikke bare er, om deres huspriser stiger, men også, om de f.eks. har adgang til en skov; det er jo bl.a. den måde, man måler på. Mener ordføreren ikke, at det ville være godt, at vi fik en opgørelse af vores økonomi, som også omfattede velstand i den her bredere forstand, og at det var en del af den helt normale rapportering af dansk økonomi?

Kl. 15:48

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Tak. Ordføreren.

Kl. 15:48

Benny Engelbrecht (S):

Altså, jeg synes, det vigtigste er, at vi får rejst en hel masse skov så hurtigt som overhovedet muligt som en del af den grønne trepart, som et bredt flertal i Folketinget er blevet enige om. Så kan vi altid regne på de gavnlige effekter af det bagefter. Men jeg må sige, at det godt kan være, at jeg arbejder meget med tal, men jeg vil først og fremmest gerne se, at der er noget skov, at der er noget mindre kvælstofudledning, og at landbruget kommer i mål med sine CO₂-reduktioner. Det må være det vigtigste, og så må det der økonomi og de der beregninger altså komme i anden række.

Kl. 15:49

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Fru Lisbeth Bech-Nielsen.

	Kl. 15:49	afsluttede klimatopmøde i Baku se, at Danmark jo også placerer sig godt internationalt og også har fået stor ros bl.a. for den grønne trepart, som også spørgerens parti er en del af.	Kl. 15:52
Lisbeth Bech-Nielsen (SF): Dagens forside på dagbladet Berlingske omtaler den her næsten historiske vækst, i hvert fald meget høje vækst i forhold til de seneste par årtier, på en, kan man sige, jublende måde. Og så står der nede i under rubrikken, at potentiel overophedning dog er et bekymringspunkt. Men når vi har den her diskussion, bør vi så ikke også tale om, hvordan vores økonomiske vækst jo endnu ikke er afkoblet fra vores ressourceforbrug? Danskerne har et af de største CO ₂ -aftryk blandt befolkninger i hele verden og dermed jo også et af de største forbrug, som det så også kan læses i nogle af de her tal. Mener ordføreren, at vi i højere grad bør have den samtale om sammenhængen, når vi endnu ikke har afkoblet væksten fra hverken klima- eller miljøaftryk?		(Ordfører) Hans Andersen (V): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 15:54
	Kl. 15:50	Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 15:54
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Ordføreren.		Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 15:55
	Kl. 15:50	Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 15:55
Benny Engelbrecht (S): Der er i hvert fald ingen tvivl om, at selv om Det Økonomiske Råd for snart 2 år siden spåede, at der var massearbejdsløshed på vej og en overophedning af dansk økonomi, alt muligt, og det så rigtig skidt ud, hvad de spåede, og det fik de jo så heldigvis ikke ret i, tror jeg vist roligt, man kan sige, at vi med den forsigtige tilgang, der har været til økonomisk styring fra Finansministeriets side med deltagelse bredt af partierne i Folketinget, har formået at sikre, at vi ikke er endt i sådan en overophedning. Så jeg vil sige, at med ansvarlig økonomistyring har vi vist, at vi godt kan undgå den slags overophedningssituationer. Der er heller ikke umiddelbart efter min vurdering udsigt til det og heller ikke til alvorlig inflation – heldigvis. I forhold til klima er det jo klart, at vi ikke kommer uden om, at vi skal komme i mål med vores klimaambitioner og dermed også det, som er det ultimative, altså at Danmark skal være et CO ₂ -neutralt samfund. Det er den debat, som der jo har været for ganske nylig her i salen. Det er klart, det har kæmpe stor betydning.		Hans Andersen (V): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 15:56
	Kl. 15:51	Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 15:56
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Ja tak. Spørgeren.		Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 15:57
	Kl. 15:51	Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 15:57
Lisbeth Bech-Nielsen (SF): Ja, og danskernes CO ₂ -aftryk er jo især hægtet op på vores udenlandske forbrug, altså det, vi importerer hertil. Hvis vi skal gøre noget for klimaet, gælder det både herhjemme og ude i verden. Så det er jo også igen et spørgsmål til ordføreren: Er det ikke et problem, at vores økonomiske vækst i høj grad er hægtet op på noget, der eroderer naturgrundlaget i andre dele af verden eller forværrer vores klimaproblemer?		Hans Andersen (V): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 15:57
	Kl. 15:52	Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 15:57
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): Ordføreren.		(Ordfører) Dennis Flydtkjær (DD): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 16:02
	Kl. 15:52	Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 16:02
Benny Engelbrecht (S): Jo, men udfordringen er jo også, at der er så stor usikkerhed om, hvordan sådan et forbrugsbaseret klimaaftryk påvirkes af konkrete tiltag. Derfor er vi også nødt til at tage det med i vores betragtning, altså at vi må mål opfylde på det, vi er i stand til i Danmark og dermed også at blive foregangsland. Vi kunne jo også ved det netop		Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 16:03
	Kl. 15:52	Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 16:03
		Dennis Flydtkjær (DD): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 16:03

	Kl. 16:04		Kl. 16:14
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:04		Kl. 16:15
Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)		Lisbeth Bech-Nielsen (SF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:04		Kl. 16:16
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:04		Kl. 16:16
Dennis Flydtkjær (DD): (Talen er under udarbejdelse)		Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:04		Kl. 16:16
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:04		Kl. 16:16
Pelle Dragsted (EL): (Talen er under udarbejdelse)		Lisbeth Bech-Nielsen (SF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:05		Kl. 16:16
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:05		Kl. 16:16
Dennis Flydtkjær (DD): (Talen er under udarbejdelse)		(Ordfører) Steffen W. Frølund (LA): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:06		Kl. 16:20
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:06		Kl. 16:20
Pelle Dragsted (EL): (Talen er under udarbejdelse)		Pelle Dragsted (EL): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:07		Kl. 16:21
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:07		Kl. 16:21
Dennis Flydtkjær (DD): (Talen er under udarbejdelse)		Steffen W. Frølund (LA): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:08		Kl. 16:22
Første næstformand (Leif Lahn Jensen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:08		Kl. 16:22
(Ordfører) Lisbeth Bech-Nielsen (SF): (Talen er under udarbejdelse)		Pelle Dragsted (EL): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:14		Kl. 16:22
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:14		Kl. 16:23
Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)		Steffen W. Frølund (LA): (Talen er under udarbejdelse)	

	Kl. 16:23		Kl. 16:35
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:23		Kl. 16:35
Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)		Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:24		Kl. 16:36
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:24		Kl. 16:36
Steffen W. Frølund (LA): (Talen er under udarbejdelse)		Rasmus Jarlov (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:25		Kl. 16:37
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:25		Kl. 16:37
Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)		Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:26		Kl. 16:37
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:26		Kl. 16:37
Steffen W. Frølund (LA): (Talen er under udarbejdelse)		Rasmus Jarlov (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:26		Kl. 16:38
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:26		Kl. 16:38
(Ordfører) Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)		Pelle Dragsted (EL): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:29		Kl. 16:39
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:29		Kl. 16:39
Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)		Rasmus Jarlov (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:31		Kl. 16:41
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:31		Kl. 16:41
Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)		Pelle Dragsted (EL): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:31		Kl. 16:42
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:31		Kl. 16:42
(Ordfører) Rasmus Jarlov (KF): (Talen er under udarbejdelse)		Rasmus Jarlov (KF): (Talen er under udarbejdelse)	

	Kl. 16:42		Kl. 16:54
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:42		Kl. 16:54
(Ordfører) Pelle Dragsted (EL): (Talen er under udarbejdelse)		Pelle Dragsted (EL): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:48		Kl. 16:56
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:48		Kl. 16:56
Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)		Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:49		Kl. 16:57
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:49		Kl. 16:57
Pelle Dragsted (EL): (Talen er under udarbejdelse)		Pelle Dragsted (EL): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:50		Kl. 16:57
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:50		Kl. 16:57
Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)		Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:50		Kl. 16:58
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:50		Kl. 16:58
Pelle Dragsted (EL): (Talen er under udarbejdelse)		Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:51		Kl. 16:59
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:51		Kl. 16:59
(Ordfører) Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)		Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:53		Kl. 17:00
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:53		Kl. 17:00
Preben Bang Henriksen (V): (Talen er under udarbejdelse)		Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:54		Kl. 17:01
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 16:54		Kl. 17:01
Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)		Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)	

	Kl. 17:02		Kl. 17:14
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:02		Kl. 17:14
(Ordfører) Samira Nawa (RV): (Talen er under udarbejdelse)		Pelle Dragsted (EL): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:05		Kl. 17:15
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:05		Kl. 17:15
Pelle Dragsted (EL): (Talen er under udarbejdelse)		Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:06		Kl. 17:16
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:06		Kl. 17:16
Samira Nawa (RV): (Talen er under udarbejdelse)		Lisbeth Bech-Nielsen (SF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:07		Kl. 17:16
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:07		Kl. 17:16
Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)		Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:07		Kl. 17:17
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:07		
Samira Nawa (RV): (Talen er under udarbejdelse)			
	Kl. 17:08	Det næste punkt på dagsordenen er:	
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		22) Forespørgsel nr. F 3:	
	Kl. 17:08	Forespørgsel til finansministeren:	
Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)		Vil ministeren redegøre for sin opfattelse af, hvad velstand er, og er ministeren enig i, at f.eks. natur, klima og trivsel er lige så vigtige for Danmarks velstand som indkomst, produktion og formue, og hvilke skridt vil ministeren i så fald tage for at udvikle regeringens økonomiske afrapportering til f.eks. at inkludere natur, klima og trivsel?	
	Kl. 17:09	Af Christina Olumeko (ALT) og Franciska Rosenkilde (ALT). (Anmeldelse 02.10.2024. Fremme 08.10.2024).	
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 17:17
	Kl. 17:09		
Samira Nawa (RV): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:10	Mødet er udsat. (Kl. 17:18).	
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)			
	Kl. 17:10		
(Ordfører for forslagsstillerne) Christina Olumeko (ALT): (Talen er under udarbejdelse)			

Det næste punkt på dagsordenen er:		Kl. 17:39
23) 1. behandling af lovforslag nr. L 26:		
Forslag til lov om ændring af lov om markedsføring. (Indførelse af mærkningsordning for retoucherede reklamebilleder og reklamefilm).		
Af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) m.fl. (Fremsættelse 02.10.2024).		
	Kl. 17:31	
Forhandling		
Den fg. formand (Bjarne Laustsen): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:31	
Erhvervsministeren (Morten Bødskov): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:35	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:35	
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:36	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:36	
Erhvervsministeren (Morten Bødskov): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:37	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:37	
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:37	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:37	
Erhvervsministeren (Morten Bødskov): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:38	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:38	
Rosa Lund (EL): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:39	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:39	
Erhvervsministeren (Morten Bødskov): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:39	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:39	
Erhvervsministeren (Morten Bødskov): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:31	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:39	
Rosa Lund (EL): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:40	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:40	
Erhvervsministeren (Morten Bødskov): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:40	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:40	
Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:41	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:41	
Erhvervsministeren (Morten Bødskov): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:41	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:41	
(Ordfører)		
Karin Gaardsted (S): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:44	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:44	
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:45	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:45	
Karin Gaardsted (S): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:45	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		
	Kl. 17:45	
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)		

	Kl. 17:45		Kl. 17:53
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:45		Kl. 17:53
Karin Gaardsted (S): (Talen er under udarbejdelse)		Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:46		Kl. 17:53
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:46		Kl. 17:53
Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)		Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:46		Kl. 17:53
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:46		Kl. 17:53
Karin Gaardsted (S): (Talen er under udarbejdelse)		Lisbeth Bech-Nielsen (SF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:47		Kl. 17:54
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:47		Kl. 17:54
Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)		Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:48		Kl. 17:54
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:48		Kl. 17:54
Karin Gaardsted (S): (Talen er under udarbejdelse)		Lisbeth Bech-Nielsen (SF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:48		Kl. 17:55
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:48		Kl. 17:55
(Ordfører) Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)		Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:51		Kl. 17:55
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:51		Kl. 17:56
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)		(Ordfører) Betina Kastbjerg (DD): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:52		Kl. 17:57
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:52		Kl. 17:57
Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)		Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)	

	Kl. 17:58		Kl. 18:06
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 17:58		Kl. 18:06
Betina Kastbjerg (DD): (Talen er under udarbejdelse)		(Ordfører)	
	Kl. 17:59	Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:10
	Kl. 17:59	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:10
	Kl. 17:59	Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:10
	Kl. 17:59	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
Betina Kastbjerg (DD): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:10
	Kl. 18:00	Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:11
	Kl. 18:00	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
(Ordfører)			Kl. 18:11
Carsten Bach (LA): (Talen er under udarbejdelse)		Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 18:03		Kl. 18:11
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 18:03		Kl. 18:11
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)		Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 18:04		Kl. 18:12
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 18:04		Kl. 18:12
Carsten Bach (LA): (Talen er under udarbejdelse)		Carsten Bach (LA): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 18:05		Kl. 18:13
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 18:05		Kl. 18:13
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)		Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 18:06		Kl. 18:14
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 18:06		Kl. 18:14
Carsten Bach (LA): (Talen er under udarbejdelse)		Carsten Bach (LA): (Talen er under udarbejdelse)	

	Kl. 18:14		Kl. 18:21
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 18:14		Kl. 18:21
Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)		Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 18:15		Kl. 18:21
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 18:15		Kl. 18:21
Lisbeth Bech-Nielsen (SF): (Talen er under udarbejdelse)		Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 18:15		Kl. 18:22
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)		Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 18:15		Kl. 18:22
Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)		(Ordfører)	
	Kl. 18:16	Rosa Lund (EL): (Talen er under udarbejdelse)	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:27
	Kl. 18:16	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
Lisbeth Bech-Nielsen (SF): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:27
	Kl. 18:17	Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:28
	Kl. 18:17	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:28
	Kl. 18:17	Rosa Lund (EL): (Talen er under udarbejdelse)	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:29
	Kl. 18:17	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
(Ordfører)			Kl. 18:29
Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)		(Ordfører)	
	Kl. 18:19	Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:32
	Kl. 18:19	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:32
	Kl. 18:20	Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)	
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:33
	Kl. 18:20	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	
Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 18:33
		Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)	

Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:34	Det næste punkt på dagsordenen er: 24) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 4: Forslag til folketingsbeslutning om at sikre virksomheders ret til kompensation ved fremtidige epidemier.	Kl. 18:51
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:34	Af Mona Juul (KF) m.fl. (Fremsættelse 02.10.2024).	Kl. 18:51
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:35	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:51
Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:35	Begrundelse (Ordfører for forslagsstillerne)	Kl. 18:53
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:36	Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:53
(Ordfører) Katrine Robsøe (RV): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:36	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:53
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:40	Forhandling Erhvervsministeren (Morten Bødskov): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:57
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:40	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:57
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:41	Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:58
Katrine Robsøe (RV): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:41	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:58
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:41	Erhvervsministeren (Morten Bødskov): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:59
(Ordfører for forslagsstillerne) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:41	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:59
(Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:48	Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 19:00
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:50	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 19:00
<hr/>	Kl. 18:50	Erhvervsministeren (Morten Bødskov): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 19:00
Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 18:50	Tredje næstformand (Karsten Hønge): (Talen er under udarbejdelse)	Kl. 19:00

	Kl. 19:01		Kl. 19:10
(Ordfører) Birgitte Vind (S): (Talen er under udarbejdelse)		Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:03		Kl. 19:11
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:03		Kl. 19:11
Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)		Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:04		Kl. 19:12
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:04		Kl. 19:12
Birgitte Vind (S): (Talen er under udarbejdelse)		(Ordfører) Betina Kastbjerg (DD): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:04		Kl. 19:13
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:04		Kl. 19:13
Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)		Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:05		Kl. 19:14
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:05		Kl. 19:14
Birgitte Vind (S): (Talen er under udarbejdelse)		Betina Kastbjerg (DD): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:05		Kl. 19:14
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:05		Kl. 19:14
(Ordfører) Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)		Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:09		Kl. 19:15
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:09		Kl. 19:15
Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)		Betina Kastbjerg (DD): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:10		Kl. 19:15
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:10		Kl. 19:15
Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)		Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:10		Kl. 19:15
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	

	Kl. 19:15		Kl. 19:21
Betina Kastbjerg (DD): (Talen er under udarbejdelse)		Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:15		Kl. 19:21
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:15		Kl. 19:21
Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)		Louise Brown (LA): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:16		Kl. 19:22
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:16		Kl. 19:22
Betina Kastbjerg (DD): (Talen er under udarbejdelse)		Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:16		Kl. 19:22
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:16		Kl. 19:22
Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)		Louise Brown (LA): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:17		Kl. 19:22
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 19:22
	Kl. 19:17	Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)	
Betina Kastbjerg (DD): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 19:23
	Kl. 19:18	Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 19:23
	Kl. 19:18	Louise Brown (LA): (Talen er under udarbejdelse)	
Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 19:23
	Kl. 19:18	Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 19:23
	Kl. 19:18	Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)	
Betina Kastbjerg (DD): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 19:24
	Kl. 19:19	Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 19:24
	Kl. 19:19	Louise Brown (LA): (Talen er under udarbejdelse)	
(Ordfører)			Kl. 19:24
Louise Brown (LA): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:21		Kl. 19:24
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)	

	Kl. 19:25		Kl. 19:32
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:25		Kl. 19:32
Louise Brown (LA): (Talen er under udarbejdelse)		Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:25		Kl. 19:33
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:25		Kl. 19:33
Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)		Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:26		Kl. 19:33
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:26		Kl. 19:34
Louise Brown (LA): (Talen er under udarbejdelse)		Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:26		Kl. 19:34
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:26		Kl. 19:34
Birgitte Vind (S): (Talen er under udarbejdelse)		Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:27		Kl. 19:35
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:27		Kl. 19:35
Louise Brown (LA): (Talen er under udarbejdelse)		Betina Kastbjerg (DD): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:27		Kl. 19:36
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:27		Kl. 19:36
Birgitte Vind (S): (Talen er under udarbejdelse)		Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:28		Kl. 19:37
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:28		Kl. 19:37
Louise Brown (LA): (Talen er under udarbejdelse)		Betina Kastbjerg (DD): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:28		Kl. 19:37
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:29		Kl. 19:37
(Ordfører)		Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)	

	Kl. 19:38		Kl. 19:43
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:38		Kl. 19:44
Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)		(Ordfører) Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:39		Kl. 19:45
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:39		Kl. 19:46
Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)		Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:39		Kl. 19:46
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:39		Kl. 19:46
Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)		(Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:40		Kl. 19:46
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:40		Kl. 19:47
Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:41		Kl. 19:47
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:41		Kl. 19:47
Katrine Robsøe (RV): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:41		Kl. 19:47
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:41		Kl. 19:48
Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:42		Kl. 19:48
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:42		Kl. 19:48
Katrine Robsøe (RV): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:43		Kl. 19:48
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:43		Kl. 19:48
Charlotte Bagge Hansen (M): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
			Kl. 19:48
		Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)	

	Kl. 19:50		Kl. 19:56
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:50		Kl. 19:56
Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)		Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:50		Kl. 19:56
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:50		Kl. 19:56
Betina Kastbjerg (DD): (Talen er under udarbejdelse)		Katrine Robsøe (RV): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:51		Kl. 19:57
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:51		Kl. 19:57
Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)		Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:52		Kl. 19:57
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:52		Kl. 19:57
Birgitte Vind (S): (Talen er under udarbejdelse)		Katrine Robsøe (RV): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:52		Kl. 19:58
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:52		Kl. 19:58
Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)		Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:52		Kl. 19:59
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:52		Kl. 19:59
Birgitte Vind (S): (Talen er under udarbejdelse)		Katrine Robsøe (RV): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:53		Kl. 20:00
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:53		Kl. 20:00
Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)		Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:53		Kl. 20:01
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 19:53		Kl. 20:01
(Ordfører) Katrine Robsøe (RV): (Talen er under udarbejdelse)		Katrine Robsøe (RV): (Talen er under udarbejdelse)	

	Kl. 20:01		Kl. 20:08
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 20:01		Kl. 20:08
(Ordfører for forslagsstillerne)		Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)	
Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 20:08
	Kl. 20:03	Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)			
	Kl. 20:03		
Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)			
	Kl. 20:04	Det sidste punkt på dagsordenen er: 25) 1. behandling af lovforslag nr. L 107: Forslag til lov om ændring af lov om buskørsel, lov om godskørsel og taxiloven. (Regelforenklning for vejtransportvirksomheder og forlængelse af tilladelser til sygetransport). Af transportministeren (Thomas Danielsen). (Fremsættelse 20.11.2024).	
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)			
Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 20:08
	Kl. 20:05		
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Forhandling	
	Kl. 20:05	Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
Louise Elholm (V): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 20:09
	Kl. 20:06	(Ordfører) Thomas Jensen (S): (Talen er under udarbejdelse)	
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 20:12
	Kl. 20:06	Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 20:12
	Kl. 20:06	(Ordfører) Peter Juel-Jensen (V): (Talen er under udarbejdelse)	
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 20:14
	Kl. 20:06	Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
Birgitte Vind (S): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 20:14
	Kl. 20:06	(Ordfører) Kenneth Fredslund Petersen (DD): (Talen er under udarbejdelse)	
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 20:16
	Kl. 20:06	Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 20:17
	Kl. 20:07	(Ordfører) Mads Olsen (SF): (Talen er under udarbejdelse)	
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)			Kl. 20:18
	Kl. 20:07	Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
Birgitte Vind (S): (Talen er under udarbejdelse)			

	Kl. 20:18		Kl. 20:38
(Ordfører) Jens Meilvang (LA): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 20:20		Kl. 20:38
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Leila Stockmarr (EL): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 20:20		Kl. 20:39
(Ordfører) Peter Have (M): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 20:21		Kl. 20:39
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Transportministeren (Thomas Danielsen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 20:21		Kl. 20:39
(Ordfører) Helle Bonnesen (KF): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 20:24		Kl. 20:40
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Meddelelser fra formanden	
	Kl. 20:24		
(Ordfører) Leila Stockmarr (EL): (Talen er under udarbejdelse)		Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)	
	Kl. 20:25		
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)		Mødet er hævet. (Kl. 20:40).	
	Kl. 20:25		
(Ordfører) Peter Kofod (DF): (Talen er under udarbejdelse)			
	Kl. 20:29		
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)			
	Kl. 20:29		
Transportministeren (Thomas Danielsen): (Talen er under udarbejdelse)			
	Kl. 20:34		
(Talen er under udarbejdelse)			
	Kl. 20:36		
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)			
	Kl. 20:36		
Leila Stockmarr (EL): (Talen er under udarbejdelse)			
	Kl. 20:37		
Den fg. formand (Erling Bonnesen): (Talen er under udarbejdelse)			
	Kl. 20:37		
Transportministeren (Thomas Danielsen): (Talen er under udarbejdelse)			